

Ročník 1976

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 23

Vydána dne 13. října 1976

Cena K.

OBSAH:

119. Vyhláška ministra zahraničních věcí o Protokolu o změnách Statutu Rady vzájemné hospodářské pomoci a Úmluvy o právní způsobilosti, výsadách a imunitách Rady vzájemné hospodářské pomoci
 120. Vyhláška ministra zahraničních věcí o Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech
 121. Vyhláška ministra zahraničních věcí o Obchodní dohodě mezi Československou socialistickou republikou a Senegalskou republikou
 122. Vyhláška ministerstva vnitra Slovenské socialistické republiky, kterou se upravují podrobnosti o podmínkách a způsobu využívání archivních dokumentů
- Oznámení o uzavření mezinárodních smluv

119

VYHLÁŠKA

ministra zahraničních věcí

ze dne 17. září 1976

o Protokolu o změnách Statutu Rady vzájemné hospodářské pomoci a Úmluvy o právní způsobilosti, výsadách a imunitách Rady vzájemné hospodářské pomoci

Dne 21. června 1974 byl v Sofii podepsán Protokol o změnách Statutu Rady vzájemné hospodářské pomoci a Úmluvy o právní způsobilosti, výsadách a imunitách Rady vzájemné hospodářské pomoci.

Prezident republiky Protokol ratifikoval a ratifikační listina byla uložena u vlády Svazu sově-

tských socialistických republik, depozitáře Protokolu, dne 24. února 1975.

Protokol vstoupil v platnost na základě svého článku 2 dnem 13. února 1976.

Český překlad Protokolu se vyhláší současně.

První náměstek ministra:

Krajčír v. r.

PROTOKOL

o změnách Statutu Rady vzájemné hospodářské pomoci a Úmluvy o právní způsobilosti, výsadách a imunitách Rady vzájemné hospodářské pomoci

Vlády Bulharské lidové republiky, Maďarské lidové republiky, Německé demokratické republiky, Kubánské republiky, Mongolské lidové republiky, Polské lidové republiky, Rumunské socialistické republiky, Svazu sovětských socialistických republik a Československé socialistické republiky,

přihlížejíce k usnesením XVI., XVII. a XXVIII. Zasedání RVHP týkajícím se změn Statutu RVHP a Úmluvy o právní způsobilosti, výsadách a imunitách RVHP,

majíce na zřeteli ustanovení čl. XVI Statutu RVHP a čl. VI Úmluvy o právní způsobilosti, výsadách a imunitách RVHP,

dohodly se takto:

Článek 1

Provést změny Statutu Rady vzájemné hospodářské pomoci a Úmluvy o právní způsobilosti, výsadách a imunitách Rady vzájemné hospodářské pomoci, které byly podepsány 14. prosince 1959 a vstoupily v platnost 13. dubna 1960, ve znění příloh 1 a 2 k tomuto Protokolu.

Článek 2

Protokol bude ratifikován státy, které jej podepsaly, a vstoupí v platnost dnem, kdy všechny

státy, které tento Protokol podepsaly, uloží u depozitáře ratifikační listiny, o čemž depozitář uvědomí tyto státy. Přitom se má na zřeteli, že Kubánská republika a Mongolská lidová republika současně ratifikují Statut RVHP a Úmluvu o právní způsobilosti, výsadách a imunitách RVHP se změnami učiněnými podle čl. 1 tohoto Protokolu.

Článek 3

Jakmile Protokol vstoupí v platnost, bude depozitářem registrován v souladu s čl. 102 Charty Organizace spojených národů.

Článek 4

Protokol byl sepsán v jednom vyhotovení v ruském jazyce. Protokol bude dán do úschovy vládě Svazu sovětských socialistických republik, která bude depozitářem tohoto Protokolu.

Vláda SSSR rozešle ověřené kopie Protokolu vládám ostatních členských států RVHP, které podepsaly tento Protokol, a bude rovněž zpravovat tyto vlády a sekretáře Rady o uložení ratifikačních listin do úschovy u vlády SSSR.

Dáno v Sofii dne 21. června 1974.

PŘÍLOHA 1

Změny

Statutu Rady vzájemné hospodářské pomoci

1. V čl. I bod 1 se za slovy „sjednocování a koordinaci úsilí členských států Rady“ vloží slova „k dalšímu prohlubování a zdokonalování spolupráce a rozvoji socialistické ekonomické integrace“; za slovy „k nepřetržitému růstu produktivity práce“ se vloží slova „k postupnému sbližování a vyrovnávání úrovně ekonomického rozvoje“.
2. Čl. I bod 2 odstavec druhý bude znít takto:

„Hospodářská a vědeckotechnická spolupráce členských států Rady se uskutečňuje v souladu se zásadami socialistického internacionalismu, na základě respektování státní suverenity, nezávislosti a národních zájmů, nezasahování do vnitřních záležitostí států, úplné rovnoprávnosti, vzájemných výhod a soudružské vzájemné pomoci.“
3. V čl. II bod 2 se vypustí slovo „evropské“.
4. V čl. II bod 4 d) se slova „doporučení přijatá v Radě“ nahradí slovy „doporučení orgánů Rady, která přijaly“.
5. Čl. III bod 1 bude znít takto:

„1. V souladu s cíli a zásadami uvedenými v článku I tohoto Statutu Rada vzájemné hospodářské pomoci:

 - a) organizuje všestrannou hospodářskou a vědeckotechnickou spolupráci členských států Rady k nejracionalnějšímu využívání jejich přírodních zdrojů a k urychlení rozvoje výrobních sil a napomáhá rozvoji socialistické ekonomické integrace;
 - b) napomáhá zdokonalování mezinárodních socialistické dělby práce koordinací plánů

rozvoje národního hospodářství, specializaci a kooperaci výroby členských států Rady;

c) činí opatření ke zkoumání ekonomických a vědeckotechnických problémů, o které mají členské státy Rady zájem;

d) napomáhá členským státům Rady při rozpracovávání, dohodnutí a provádění společných opatření

k rozvoji průmyslu a zemědělství členských států Rady;

k rozvoji dopravy s cílem prvořadě zajistit vzrůstající přepravu vývozních, dovozních a tranzitních nákladů členských států Rady;

k neefektivnějšímu využívání základních investic vynakládaných členskými státy Rady na rozvoj těžebních a zpracovatelských odvětví průmyslu, jakož i výstavbu nejdůležitějších objektů zájímajících dva nebo více států;

k rozvoji výměny zboží a služeb mezi členskými státy Rady i mezi nimi a jinými státy;

k výměně vědeckotechnických poznatků a pokrokových výrobních zkušeností;

e) vyvíjí další činnost nezbytnou k dosažení cílů Rady".

6 Čl. III bod 2 bude znít takto:

„Rada vzájemné hospodářské pomoci ve shodě s tímto Statutem

a) je oprávněna činit svými orgány, působícími v mezích své příslušnosti, doporučení a rozhodnutí;

b) může sjednávat mezinárodní dohody s členskými státy Rady, s jinými státy a s mezinárodními organizacemi.“

7. V čl. IV bod 2 se za slova „Není-li v rozhodnutích stanoveno jinak“ vloží slova „nebo nevyplyvá-li něco jiného z jejich povahy“.

8. Čl. V bod 1 bude znít takto:

„1. K výkonu své působnosti a svých oprávnění podle čl. III tohoto Statutu má Rada vzájemné hospodářské pomoci tyto hlavní orgány:

Zasedání Rady,

Výkonný výbor Rady,

výbory Rady,

stálé komise Rady,

sekretariát Rady.“

9. Čl. VI body 3 a 5 budou znít takto:

„3. Rádná Zasedání Rady se konají nejméně jedenkrát do roka, a to postupně v hlavních městech členských států Rady; předsedá jim vedoucí delegace toho státu, na jehož území se Zasedání koná.“

„5. Zasedání Rady

a) projednává:

základní otázky hospodářské a vědeckotechnické spolupráce a určuje hlavní směry činnosti Rady;

zprávu Výkonného výboru o činnosti Rady;

b) vykonává jiné funkce, které se ukáží nezbytnými k dosažení cílů Rady.“

10. Čl. VII bude znít takto:

Výkonný výbor Rady

1. Výkonný výbor Rady vzájemné hospodářské pomoci se skládá z představitelů všech členských států Rady na úrovni náměstků předsedů vlád; každý stát má ve Výkonném výboru jednoho představitele.

Výkonný výbor je hlavním výkonným orgánem Rady.

2. Výkonný výbor koná svá zasedání zpravidla jednou za čtvrtletí.

3. Výkonný výbor je oprávněn v mezích své příslušnosti činit doporučení a rozhodnutí ve shodě s tímto Statutem. Výkonný výbor může předkládat Zasedání Rady návrhy k projednání.

4. Výkonný výbor:

a) řídí veškeré práce spojené s realizací úkolů Rady v souladu s usneseními Zasedání Rady, soustavně sleduje, jak členské státy Rady plní závazky vyplývající z jimi přijatých doporučení orgánů Rady;

b) řídí práce na koordinaci plánů rozvoje národního hospodářství, specializaci a kooperaci výroby členských států Rady a organizuje rozpracování základních směrů racionální dělby práce v nejdůležitějších oborech výroby těchto států;

c) projednává návrhy členských států Rady a příslušných orgánů Rady, týkající se otázek hospodářské a vědeckotechnické spolupráce, analyzuje stav této spolupráce a vypracovává opatření k jejímu dalšímu rozvoji;

d) vypracovává hlavní směry a opatření k rozvoji výměny zboží a výměny služeb mezi členskými státy Rady, vědeckotechnické spolupráce mezi členskými státy Rady;

e) řídí práci výborů, stálých komisí, sekretariátu Rady, jakož i jiných příslušných orgánů Rady a určuje hlavní otázky a směry jejich činnosti;

f) schvaluje:

personální stav sekretariátu Rady, rozpočet Rady a zprávu sekretariátu o plnění rozpočtu,

statuty výborů, stálých komisí a sekretariátu Rady, jakož i jiných orgánů Rady;

g) zřizuje orgány pro kontrolu finančního hospodaření sekretariátu Rady;

h) vykonává jiné funkce vyplývající z tohoto Statutu a z doporučení a rozhodnutí Zasedání Rady.

5. Výkonný výbor může zřizovat takové orgány, jaké shledá nezbytné k výkonu svých funkcí.

6. Výkonný výbor stanoví svůj jednací řád."

11. Do Statutu Rady se vloží čl. VIII tohoto znění:

„Článek VIII

Výbory Rady

1. Výbory Rady zřizuje Zasedání Rady k zajištění komplexního projednávání a mnohostranného řešení nejdůležitějších problémů spolupráce členských států Rady v oblasti ekonomiky, vědy a techniky.

Výbory Rady vykonávají funkce stanovené jejich statuty, jakož i jiné funkce vyplývající z doporučení a rozhodnutí Zasedání Rady a Výkonného výboru Rady.

2. Výbory Rady se skládají z vedoucích funkcionářů, příslušných orgánů členských států Rady, každý stát má ve výboru jednoho zástupce.

3. Výbory Rady jsou oprávněny v mezích své příslušnosti:

a) činit doporučení a rozhodnutí ve shodě s tímto Statutem;

b) předkládat návrhy k projednání Zasedání Rady a Výkonného výboru Rady;

c) zřizovat pracovní orgány pro přípravu na jednání výboru a k dohodnutí jednotlivých otázek vztahujících se k působnosti výborů a rovněž svolávat vědeckotechnické konference a jiné porady;

d) vyžadovat si materiály, názory a návrhy od stálých komisí a jiných příslušných orgánů Rady k otázkám spojeným s jejich činností.

4. Výbory Rady předkládají každoročně Výkonnému výboru zprávy o vykonané práci

5. Výbory Rady stanoví své jednací řády."

12. Čl. VIII—XVII dosavadního Statutu Rady se označí jako čl. IX—XVIII.

13. Název čl. VIII¹⁾ bude znít „Stálé komise Rady“.

14. Ustanovení čl. VIII bod 1 druhý odstavec se vypouští.

15. Čl. VIII bod 2 bude znít takto:

„2. Stálé komise se skládají z delegací, které jmenují členské státy Rady.“

16. Čl. VIII bod 3 bude znít takto:

„3. Stálé komise jsou oprávněny v mezích své příslušnosti

a) činit doporučení a rozhodnutí ve shodě s tímto Statutem;

b) předkládat Zasedání Rady a Výkonnému výboru návrhy k projednání a rovněž podávat na vyžádání nebo z vlastní iniciativy jiným příslušným orgánům Rady materiály, názory a návrhy;

c) zřizovat pracovní orgány pro přípravu projednávání v komisích a k dohodnutí jednotlivých otázek spadajících do působnosti komisí a také svolávat vědeckotechnické konference a jiné porady.“

17. Prvý odstavec bodu 4 čl. VIII se přenesse jako druhý odstavec do bodu 1 téhož článku v tomto znění:

„Stálé komise vypracovávají opatření a připravují návrhy k uskutečňování uvedené spolupráce, včetně přípravy příslušných mnohostranných dohod; vykonávají také jiné funkce vyplývající z tohoto Statutu a z doporučení a rozhodnutí Zasedání Rady, Výkonného výboru a výborů Rady.“

18. Druhý odstavec čl. VIII bodu 4 se ponechává jako bod 4 téhož článku.

19. Čl. VIII body 5, 6 a 7 se vypustí; bod 8 tohoto článku se označí jako bod 5.

20. Název čl. IX bude znít „Sekretariát Rady“.

21. Čl. IX bod 1 odstavec druhý bude znít takto:

„Sekretáře Rady jmenuje Zasedání Rady, jeho náměstky Výkonný výbor Rady.“

Sekretář Rady a jeho náměstkové řídí práci sekretariátu Rady. Personal sekretariátu se sestavuje z občanů členských států Rady podle Statutu sekretariátu Rady.“

22. Čl. IX bod 2 bude znít takto:

„2. Sekretariát Rady:

a) organizuje přípravu a napomáhá v průběhu zasedání orgánů Rady a porad, prováděných v rámci Rady, vypracovává materiály nebo pomáhá při přípravě materiálů pro zasedání orgánů Rady v souladu s plány práce těchto orgánů a plní funkci sekretariátu ostatních orgánů Rady;

b) sestavuje ekonomické přehledy a usku-
tečňuje ekonomické studie na základě materiálů členských států Rady; vypracovává a zveřejňuje informační a jiné materiály o otázkách hospodářské a vědeckotechnické spolupráce členských států Rady a též vypracovává i jiné přehledy a studie;

c) vypracovává návrhy k jednotlivým otázkám práce Rady za účelem jejich projednání v příslušných orgánech Rady;

¹⁾ Zde i v dalším je použito číslování podle dosavadního Statutu Rady.

- d) vypracovává nebo spolupůsobí při vypracování návrhů mnohostranných dohod o hospodářské a vědeckotechnické spolupráci podle doporučení a rozhodnutí orgánů Rady;
- e) organizuje a provádí evidenci plnění doporučení a rozhodnutí orgánů Rady, a vypracovává příslušné návrhy k jejich projednání;
- f) vyvíjí další činnost vyplývající z tohoto Statutu, z doporučení a rozhodnutí Rady, jakož i ze Statutu sekretariátu Rady."
23. Název čl. X bude znít: „Vztahy Rady k jiným zemím“.
24. Čl. X první odstavec se doplní slovy: „nebo s nimi uskutečňuje spolupráci v jiných formách“.
25. Čl. X druhý odstavec bude znít takto:
- „Podmínky, za nichž se mohou státy, které nejsou členy Rady, účastnit práce orgánů Rady nebo spolupracovat s Radou v jiných formách, určuje Rada podle ujednání s těmito státy, o čemž s nimi zpravidla uzavře dohodu.“
26. Čl. XI bude znít takto:
- „Styky rady s mezinárodními organizacemi**
- Rada vzájemné hospodářské pomoci může navazovat a udržovat styky s orgány OSN a s odbornými a jinými mezinárodními organizacemi.
- Povahu a formu těchto styků určuje Rada podle ujednání s příslušnými orgány OSN a mezinárodními organizacemi, zejména tak, že s nimi uzavírá dohody.“
27. Čl. XII bude znít takto:

„Finanční věci

1. Všechny příjmy a výdaje Rady se stanoví v rozpočtu Rady. Členské státy Rady hradí náklady související s vydržováním sekretariátu a s financováním jeho činnosti, jakož i jiné náklady Rady v souladu s jejím rozpočtem. Větší podílových příspěvků členských států do rozpočtu Rady stanoví Zasedání Rady.
2. Sekretariát Rady předkládá výkonnému výboru Rady návrh rozpočtu Rady na každý kalendářní rok a zprávu o plnění rozpočtu.
- Revize finančního hospodaření sekretariátu Rady se provádí každoročně.
3. Náklady na pobyt účastníků zasedání orgánů Rady, jakož i porad, prováděných v rámci Rady, hradí stát, který zástupce na tyto schůze a porady vysílá.
4. Náklady spojené s poskytnutím budov a jiných technických prostředků potřebných pro zasedání a porady uvedené v bodě 3 tohoto článku hradí stát, kde se tato zasedání a porady konají, s výjimkou případů, kdy se tato zasedání a porady konají v místnostech Rady.“
28. Čl. XIII bod 5 bude znít takto:
- „5. Představitelé států ve Výkonném výboru Rady jsou současně stálými představiteli svých států v Radě. Stálý představitel státu v Radě má v místě sídla sekretariátu Rady náměstka a potřebný počet poradců a dalších pracovníků.“
29. V čl. XV bod 4 se za slova „nabývá Statut platnosti“ vloží slova „prozatímně dnem, kdy se Zasedání Rady usnese o přijetí tohoto státu za člena Rady a s konečnou platností...“.

PŘÍLOHA 2

Změny

Úmluvy o právní způsobilosti, výsadách a imunitách Rady vzájemné hospodářské pomoci

1. Čl. IV bod 2 bude znít takto:
- „2. Stálí představitelé států v Radě a jejich náměstkové požívají kromě výsad a imunit uvedených v bodě 1 tohoto článku též výsad a imunit, které členský stát poskytuje diplomatickým zástupcům.“
2. Čl. IV bod 5 bude znít takto:
- „5. Zástupci ve smyslu bodu 1 tohoto článku se rozumějí stálí představitelé států v Radě, jejich náměstkové, vedoucí delegací, jejich členové a sekretáři a poradci a experti.“
3. Čl. V bod 1 bude znít takto:
- „1. Výkonný výbor Rady vzájemné hospodářské pomoci stanoví na návrh sekretáře Rady kategorie funkcionářů, na které se vztahují ustanovení tohoto článku. Jména těchto funkcionářů sděluje sekretář Rady pravidelně členským státům Rady.“
4. Čl. V bod 4 poslední věta bude znít takto:
- „Pokud jde o sekretáře Rady a jeho náměstky, přísluší právo vzdát se imunity Výkonnému výboru Rady.“
5. V čl. VI bod 4 se slova „nabývá tato Úmluva platností“ nahradí slovy: „a prohlásí svůj souhlas s přístupem k této Úmluvě, nabývá tato Úmluva platnosti prozatímně dnem, kdy se Zasedání Rady usnese o přijetí tohoto státu za člena Rady, a s konečnou platností...“.

120

VYHLÁŠKA

ministra zahraničních věcí

ze dne 10. května 1976

o Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech

Dne 19. prosince 1966 byl v New Yorku otevřen k podpisu Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech.

Jménem Československé socialistické republiky byly oba pakty podepsány v New Yorku dne 7. října 1968.

S oběma pakty vyslovilo souhlas dne 11. listopadu 1975 Federální shromáždění Československé socialistické republiky. President republiky ratifikoval Mezinárodní pakt o občanských a politických právech s prohlášením k článku 48 odstavci 1 a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech s prohlášením k článku 26 odstavci 1. Ratifikační listiny Československé socialistické republiky byly uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů, depozitáře obou paktů, dne 23. prosince 1975.

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech vstoupil v platnost na základě svého článku 49 dnem 23. března 1976 a tímto dnem vstoupil v platnost pro Československou socialistickou republiku. Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech vstoupil v platnost na základě svého článku 27 dnem 3. ledna 1976 a pro Československou socialistickou republiku vstoupil v platnost dnem 23. března 1976.

České překlady obou paktů se vyhláší současně.

Ministr:

Ing. Chňoupek v. r.

MEZINÁRODNÍ PAKT

o občanských a politických právech

Státy, smluvní strany tohoto Paktu,

majíce na zřeteli, že podle zásad vyhlášených v Chartě Organizace spojených národů je uznání přirozené důstojnosti a rovných a nezczizitelných práv všech členů lidské rodiny základem svobody, spravedlnosti a míru ve světě,

uznávající, že tato práva se odvozují od přirozené důstojnosti lidské bytosti,

uznávající, že podle Všeobecné deklarace lidských práv je ideálu svobodné lidské bytosti těšící se občanské a politické svobodě a svobodě od strachu a nedostatku možno dosáhnout jen tehdy, jestliže budou vytvořeny takové podmínky, v nichž

bude moci každý požívat svých občanských a politických práv, jakož i svých práv hospodářských, sociálních a kulturních,

majíce na zřeteli závazek států vyplývající z Charty Organizace spojených národů podporovat všeobecnou úctu k lidským právům a svobodám a k jejich zachovávání,

uvědomující si, že jednotlivci, mající povinnosti k jiným a ke společenství, ke kterému přísluší, je povinen usilovat o rozvíjení a dodržování práv uznaných v tomto Paktu,

ujednávají tímto, jak dále stanoveno:

ČÁST I

Článek 1

1. Všechny národy mají právo na sebeurčení. Na základě tohoto práva svobodně určují svůj politický statut a svobodně uskutečňují svůj hospodářský, sociální a kulturní vývoj.

2. Všechny národy mohou pro své vlastní cíle svobodně disponovat svým přírodním bohatstvím a zdroji bez újmy na jakýchkoli závazcích vyplývajících z mezinárodní hospodářské spolupráce, založené na vzájemné výhodnosti a mezinárodním právu. V žádném případě nesmí být národ zbaven svých vlastních prostředků k životní existenci.

3. Státy, smluvní strany Paktu, včetně těch států, které jsou odpovědný za správu nesamosprávných a poručenských území, budou podporovat uskutečnění práva na sebeurčení a budou toto právo respektovat v souladu s ustanoveními Charty Organizace spojených národů.

ČÁST II

Článek 2

1. Každý stát, který je smluvní stranou Paktu, se zavazuje respektovat práva uznaná v tomto Paktu a zajistit tato práva všem jednotlivcům na svém území a podléhajícím jeho jurisdikci, bez jakéhokoli rozlišování podle rasy, barvy, pohlaví, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.

2. Každý stát, který je smluvní stranou Paktu, se zavazuje, pokud tak již nestanoví existující zákonodárná nebo jiná opatření, že podnikne nutné kroky v souladu se svými ústavními postupy a ustanoveními tohoto Paktu k tomu, aby schválil taková zákonodárná nebo jiná opatření nutná k tomu, aby byla uplatněna práva uznaná v Paktu.

3. Každý stát, který je smluvní stranou Paktu, se zavazuje:

- a) zajistit, aby se kterékoli osobě, jejíž práva nebo svobody tímto Paktem uznané byly porušeny, dostalo účinné ochrany bez ohledu na to, zda se porušení jejího práva nebo svobody dopustily osoby jednající v úřední funkci;
- b) zajistit, aby každá osoba, jež se domáhá takové ochrany, měla na ni právo stanovené příslušnými právními, správními nebo zákonodárnými orgány nebo jakýmkoli jiným orgánem ustanoveným právním systémem státu, a aby měla možnost právní ochrany;
- c) zajistit, aby příslušné orgány tuto ochranu poskytovaly, jakmile je poskytnuta.

Článek 3

Státy, smluvní strany Paktu, se zavazují zajistit stejná práva mužů a žen na požívání všech občan-

ských a politických práv stanovených v tomto Paktu.

Článek 4

1. Je-li za mimořádné situace, která je úředně vyhlášena, ohrožen život národa, mohou státy, smluvní strany Paktu, přijmout opatření zmírňující jejich závazky podle Paktu v rozsahu, který si vyžádají potřeby takové situace za podmínky, že tato opatření nejsou v rozporu s jejich jinými závazky podle mezinárodního práva a neznamenaají diskriminaci podle rasy, barvy, pohlaví, jazyka, náboženství nebo sociálního původu.

2. Podle tohoto ustanovení se nelze odchýlit od článků 6, 7, 8 (odstavec 1 a 2), 11, 15, 16 a 18.

3. Každý stát, který je smluvní stranou Paktu, používající práva ve smyslu odst. 1 tohoto článku, okamžitě uvědomí prostřednictvím generálního tajemníka Organizace spojených národů ostatní státy, smluvní strany Paktu, o ustanoveních, od nichž se odchýlil a o důvodech, které ho k tomu vedly. Další sdělení učiní stejnou cestou ke dni, kdy toto opatření skončí.

Článek 5

1. Nic v tomto Paktu nemůže být vykládáno tím způsobem, jako by dávalo kterémukoli státu, kterékoli skupině nebo osobě jakékoli právo vyvíjet činnost nebo dopouštět se činů, které by směřovaly k potlačení některého z práv nebo některé ze svobod uznaných tímto Paktem nebo k jejich omezení ve větším rozsahu než tento Pakt stanoví.

2. Jakákoli základní lidská práva uznávaná v kterémkoli státě, který je účastníkem tohoto Paktu, na základě zákona, úmluv, předpisů nebo zvyklostí nebudou omezena nebo zrušena pod záminkou, že Pakt taková práva neuznává nebo je uznává v menším rozsahu.

ČÁST III

Článek 6

1. Každá lidská bytost má právo na život. Toto právo je chráněno zákonem. Nikdo nebude svévolně zbaven života.

2. V zemích, kde nebyl zrušen trest smrti, může být rozsudek trestu smrti vyhlášen pouze za nejtěžší trestné činy v souladu s právem platným v době, kdy byl trestný čin spáchán, a nikoli v rozporu s ustanoveními tohoto Paktu a Úmluvy o zabránění a trestání zločinu genocidia. Tento trest může být vykonán pouze na základě konečného rozsudku vynesenoho příslušným soudem.

3. Jestliže zbavení života znamená zločin genocidia, rozumí se, že nic v tomto článku neopravňuje kterýkoli stát, který je smluvní stranou Paktu, odchýlit se od kteréhokoli závazku, jenž byl převzat

na základě ustanovení Úmluvy o zabránění a trestání zločinu genocidia.

4. Každý, kdo byl odsouzen k trestu smrti, má právo žádat o milost nebo zmírnění trestu. Amnestie, milost nebo zmírnění trestu smrti mohou být uděleny ve všech případech.

5. Rozsudek trestu smrti nebude ukládán za trestné činy spáchané osobami mladšími osmnácti let a nebude vykonán na těhotných ženách.

6. Tohoto článku se nelze dovolávat proto, aby se zabránilo zrušení trestu smrti nebo aby zrušení trestu smrti bylo zdrženo kterýmkoli státem, účastníkem tohoto Paktu.

Článek 7

Nikdo nesmí být mučen nebo podrobován krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu. Zvláště nebude nikdo bez svého svobodného souhlasu podrobován lékařským nebo vědeckým pokusům.

Článek 8

1. Nikdo nesmí být držen v otroctví; všechny formy otroctví a obchodu s otroky jsou zakázány.

2. Nikdo nesmí být držen v nevolnictví.

3. a) Na nikom se nesmí vyžadovat, aby vykonával nucenou nebo povinnou práci;

b) článek 3 a) nebrání vykonávání těžké práce v zemích, kde je možno uvalit trest vězení s těžkou prací za trestný čin, byli-li vyneseni příslušným soudem takový rozsudek;

c) pro účely tohoto odstavce termín „nucená nebo povinná práce“ nezahrnuje:

(i) jakoukoli práci nebo službu, jež nejsou zmíněny v pododstavci b), které se normálně vyžadují od osoby, která je ve vazbě v důsledku pravomocného platného rozhodnutí soudu, nebo od osoby, která je podmíněně propuštěna z takové vazby;

(ii) jakoukoli službu vojenské povahy a v zemích, kde se uznává odmítnutí vojenské služby na základě přesvědčení, jakoukoli národní službu, jež se podle zákona vyžaduje od osob, které odmítají vojenskou službu z důvodů svého přesvědčení;

(iii) jakoukoli službu vynucenou v mimořádných případech nebo při pohromě ohrožující život nebo blahobyt společnosti;

(iv) jakoukoli práci nebo službu, jež tvoří součást běžných občanských povinností.

Článek 9

1. Každý má právo na svobodu a osobní bez-

pečnost. Nikdo nesmí být svévolně zatčen nebo zadržen. Nikdo nesmí být zbaven svobody kromě případů, kdy se tak stane na základě zákona a ve shodě s řízením, jež je stanoveno zákonem.

2. Každý, kdo je zatčen, musí být v době zatčení seznámen s důvody svého zatčení a musí být neprodleně informován o obviněních proti němu vznesených.

3. Každý, kdo je zatčen nebo zadržen na základě obvinění z trestného činu, musí být neprodleně předveden před soudce nebo jiného úředníka, který je zákonem zmocněn vykonávat soudcovskou pravomoc, a má právo na trestní řízení v přiměřené době nebo na propuštění. Není obecným pravidlem, aby osoby čekající na trestní řízení byly drženy ve vazbě; propuštění může však být podmíněno zárukami, že se dostaví k trestnímu řízení v jakémkoli jiném stadiu soudního řízení a k vynesení rozsudku.

4. Každý, kdo je zatčen nebo se nalézá ve vazbě, má právo na řízení před soudem tak, aby soud mohl rozhodnout bez prodlení o právoplatnosti jeho zadržení a nařídít jeho propuštění, jestliže vazba není zákonná.

5. Každý, kdo se stal obětí nezákonného zatčení nebo vazby, má vymahatelné právo na náhradu.

Článek 10

1. Se všemi osobami zbavenými osobní svobody se jedná lidsky a s úctou k přirozené důstojnosti lidské bytosti.

2. a) Obviněné osoby jsou s výjimkou mimořádných okolností odděleny od osob odsouzených a zachází se s nimi úměrně ke skutečnosti, že o jejich vině dosud nebylo rozhodnuto;

b) obviněné mladistvé osoby jsou odděleny od dospělých a jsou co možná nejrychleji postaveny před soud.

3. Vězeňský řád zajistí takové zacházení s vězni, jehož hlavním cílem je jejich převýchova a náprava. Mladiství zločinci budou odděleni od dospělých a dostane se jim zacházení přiměřeného jejich věku a právnímu postavení.

Článek 11

Nikdo nebude uvězněn pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku.

Článek 12

1. Každý, kdo se právoplatně nachází na území určitého státu, má na tomto území právo svobody pohybu a svobody zvolit si místo pobytu.

2. Každý může svobodně opustit kteroukoli zemi, i svou vlastní.

3. Výše zmíněná práva nepodléhají žádným omezením kromě těch, která stanoví zákon a která jsou nutná pro ochranu národní bezpečnosti, veřej-

ného pořádku, veřejného zdraví nebo morálky nebo práv a svobod druhých a která jsou v souladu s ostatními právy uznanými v tomto Paktu.

4. Nikdo nesmí být svévolně zbaven práva vstoupit do své vlastní země.

Článek 13

Cizinec nacházející se právoplatně na území státu, který je smluvní stranou Paktu, může být z něho vyhoštěn pouze na základě rozhodnutí, k němuž se dospělo v souladu se zákonem, a má možnost, kromě případů, kdy naléhavé důvody národní bezpečnosti vyžadují jiný postup, předložit námitky proti svému vyhoštění a dát svůj případ přezkoumat příslušným orgánem nebo osobou nebo osobami příslušným orgánem zvláště označenými a být před nimi za tímto účelem zastoupen.

Článek 14

1. Všechny osoby jsou si před soudem rovny. Každý má úplně stejné právo, aby byl spravedlivě a veřejně vyslechnut nezávislým a nestranným soudem, který rozhoduje buď o jeho právech a povinnostech, nebo o jakémkoli trestním obvinění vzneseném proti němu. Tisk a veřejnost mohou být vyloučeny z celého řízení nebo z jeho části z důvodů morálky, veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti v demokratické společnosti nebo tehdy, když si toho vyžaduje soukromý zájem stran, nebo mohou být vyloučeny v rozsahu, který je podle přísného mínění soudu nutný při zvláštních okolnostech, kdy by zveřejnění prejudikovalo zájmy spravedlnosti; avšak každý rozsudek vynesený v trestní nebo občanskoprávní věci bude zveřejněn s výjimkou případů, kdy zájem mladistvých osob vyžaduje jiný postup nebo kdy se řízení týká manželských sporů nebo opatrovnictví dětí.

2. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, považuje se za nevinného, dokud není zákonným postupem prokázána jeho vina.

3. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, má mít tyto minimální záruky:

- a) má být neprodleně a podrobně informován v jazyce, jemuž rozumí, o povaze a důvodu obvinění proti němu;
- b) má mít dostatek času a možností pro přípravu své obhajoby a aby se mohl spojit s obhájcem podle své vlastní volby;
- c) má být souzen bez zbytečného odkladu;
- d) má být souzen za své přítomnosti a obhajovat se osobně nebo prostřednictvím obhájce, kterého si sám zvolí; má být poučen o svých právech a má mu být poskytnuta právní pomoc v každém případě, kdy toho zájmy spravedlnosti vyžadují, a aniž by v takovém případě sám platil náklady, jestliže nemá dostatečné prostředky k úhradě;
- e) má mu být dána možnost, aby provedl výslech nebo dal provést výslech svědků proti sobě

a aby měl možnost účasti a výsledku svědků svědčících v jeho prospěch za stejných podmínek jako u svědků svědčících proti němu;

- f) má se mu dostat pomoci tlumočnicka, jestliže nerozumí jazyku nebo nemluví jazykem, jehož se užívá u soudu;
- g) nesmí být nucen svědčit proti sobě nebo přiznat vinu.

4. V trestním řízení proti mladistvým se vezme v úvahu jejich věk a skutečnost, že je žádoucí usilovat o jejich nápravu.

5. Každý, komu bylo dokázáno, že se dopustil trestného činu, má právo, aby důkazy a rozsudek byly přezkoumány vyšším soudem.

6. Jestliže bylo někomu dokázáno spáchání trestného činu a jestliže byl později tento důkaz vyvrácen nebo byl zproštěn obžaloby na základě toho, že nějaká nová skutečnost přesvědčivě ukazuje, že výrokem soudu byl porušen zákon, poskytně se tomu, kdo byl potrestán na základě takového důkazu, náhrada podle zákona, pokud se nedokáže, že včasné uvedení ve známost dříve neznámé skutečnosti nejde zcela nebo částečně na vrub této osoby.

7. Trestní stíhání nelze zahájit proti tomu, proti němuž dřívější stíhání pro týž čin skončilo pravomocným rozhodnutím soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným nebo jímž byl obžaloby zproštěn.

Článek 15

1. Nikdo nesmí být potrestán za čin, který nebyl trestný podle zákona v době, kdy byl spáchán. Pachateli nelze uložit vyšší trest než dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy byl trestný čin spáchán. Nový zákon má zpětnou působnost pouze tehdy, jestliže je pro pachatele příznivější.

2. Nic v tomto článku neprejudikuje potrestání za jakýkoli čin, který v době, kdy byl spáchán, byl trestný podle obecných právních zásad uznávaných společenstvím národů.

Článek 16

Každý má právo na to, aby byla všude uznávána jeho právní osobnost.

Článek 17

1. Nikdo nesmí být vystaven svévolnému zasahování do soukromého života, do rodiny, domova nebo korespondence ani útokům na svou čest a pověst.

2. Každý má právo na zákonnou ochranu proti takovým zásahům nebo útokům.

Článek 18

1. Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství. Toto právo zahrnuje v sobě svobodu vyznávat nebo přijmout náboženství nebo víru podle vlastní volby a svobodu projevovat své

náboženství nebo víru sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, prováděním náboženských úkonů, bohoslužbou, zachováváním obřadů a vyučováním.

2. Nikdo nesmí být podroben donucování, které by narušovalo jeho svobodu vyznávat nebo přijmout náboženství nebo víru podle své vlastní volby.

3. Svoboda projevovat náboženství nebo víru může být podrobena pouze takovým omezením, jaká předpisuje zákon a která jsou nutná k ochraně veřejné bezpečnosti, pořádku, zdraví nebo morálky nebo základních práv a svobod jiných.

4. Státy, smluvní strany Paktu, se zavazují respektovat svobodu rodičů, a tam, kde je to vhodné, poručníků, zajistit náboženskou a morální výchovu svých dětí podle vlastního přesvědčení rodičů nebo poručníků.

Článek 19

1. Každý má právo zastávat svůj názor bez překážky.

2. Každý má právo na svobodu projevu; toto právo zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu, bez ohledu na hranice, ať ústně, písemně nebo tiskem, prostřednictvím umění nebo jakýmkoli jinými prostředky podle vlastní volby.

3. Užívání práv uvedených v odstavci 2 tohoto článku s sebou nese zvláštní povinnosti a odpovědnost. Může proto podléhat určitým omezením, avšak tato omezení budou pouze taková, jaká stanoví zákon a jež jsou nutná:

- a) k respektování práv nebo pověstí jiných;
- b) k ochraně národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku nebo veřejného zdraví nebo morálky.

Článek 20

1. Jakákoli válečná propaganda je zakázána zákonem.

2. Jakákoli národní, rasová nebo náboženská nenávisť, jež představuje podněcování k diskriminaci, nepřátelství nebo násilí, musí být zakázána zákonem.

Článek 21

Uznává se právo na pokojné shromažďování. Výkon tohoto práva nesmí být žádným způsobem omezován s výjimkami, jež stanoví zákon a jež jsou nutné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti nebo veřejné bezpečnosti, veřejného pořádku, ochrany veřejného zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

Článek 22

1. Každý má právo na svobodu sdružovat se s jinými, i právo zakládat na ochranu svých zájmů odborové organizace a přistupovat k nim.

2. Výkon tohoto práva nesmí být žádným způsobem omezován; výjimkou jsou omezení, jež jsou stanovena zákonem a jež jsou nutná v demokratické společnosti v zájmu národní nebo veřejné bezpečnosti, veřejného pořádku, ochrany veřejného zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Nic v tomto článku nebrání omezit zákonem výkon tohoto práva příslušníky ozbrojených sil a policie.

3. Nic v tomto článku neopravňuje smluvní strany Úmluvy Mezinárodní Organizace práce z roku 1948 o svobodě sdružování a ochraně práva organizovat se, aby přijaly zákonodárná opatření, jež by prejudikovala záruky stanovené v tomto Paktu nebo aplikovala právo takovým způsobem, jenž by tyto záruky prejudikoval.

Článek 23

1. Rodina je přirozenou a základní jednotkou společnosti a má právo na ochranu společnosti a státu.

2. Uznává se právo mužů a žen uzavřít v přiměřeném věku sňatek a založit rodinu.

3. Manželství nebude uzavřeno bez svobodného a plného souhlasu snoubenců.

4. Státy, smluvní strany Paktu, podniknou vhodné kroky k tomu, aby zajistily stejná práva a povinnosti snoubenců při sňatku, v manželství a při rozvodu. Při rozvodu se rozhodne o nutné ochraně dětí.

Článek 24

1. Každé dítě má bez jakékoli diskriminace podle rasy, barvy, pohlaví, jazyka, náboženství, národnostního nebo sociálního původu, majetku nebo rodu právo na takovou ochranu, která mu přísluší s ohledem na jeho postavení nezletilce, ze strany jeho rodiny, společnosti a státu.

2. Každé dítě je registrováno okamžitě po narození a dostane jméno.

3. Každé dítě má právo na státní příslušnost.

Článek 25

Každý občan má právo a možnost, bez jakýchkoli rozdílů uvedených v článku 2 a bez neodůvodněných omezení:

- a) podílet se na vedení veřejných záležitostí přímo nebo prostřednictvím svobodně volených zástupců;
- b) volit a být volen v pravidelných volbách, jež se budou konat na základě všeobecného a rovného hlasovacího práva, tajným hlasováním zabezpečujícím svobodu hlasování;
- c) vstoupit za rovných podmínek do veřejných služeb své země.

Článek 26

Všichni jsou si před zákonem rovni a mají právo na stejnou ochranu zákona bez jakékoli dis-

kriminace. Zákon zakáže jakoukoli diskriminaci a zaručí všem osobám stejnou a účinnou ochranu proti diskriminaci z jakýchkoli důvodů, např. podle rasy, barvy, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného přesvědčení, národnostního nebo sociálního původu, majetku a rodu.

Článek 27

Ve státech, kde existují etnické, náboženské nebo jazykové menšiny, nebude jejím příslušníkům upíráno právo, aby spolu s ostatními příslušníky menšiny užívali své vlastní kultury, vyznávali a projevovali své vlastní náboženství nebo používali svého vlastního jazyka.

ČÁST IV

Článek 28

1. Zřizuje se Výbor pro lidská práva (dále v tomto Paktu nazývaný Výbor). Skládá se z osmi nácti členů a vykonává funkce stanovené níže.

2. Výbor se skládá ze státních příslušníků smluvních stran Paktu, jež budou osobami vysokého morálního charakteru a uznávaných schopností v oblasti lidských práv, přičemž se bude přihlížet ke skutečnosti, že bude užitečná účast některých osob majících právní zkušenosti.

3. Členové Výboru se volí a působí jako soukromé osoby.

Článek 29

1. Členové Výboru jsou voleni tajným hlasováním ze seznamu osob majících vlastnosti předepsané v článku 28 a navržených k tomuto účelu státy, smluvními stranami Paktu.

2. Každý stát, který je smluvní stranou Paktu, může navrhnout nejvýše dvě osoby. Tyto osoby budou státními příslušníky státu, který je navrhl.

3. Každá osoba může být navržena znovu do funkce člena Výboru.

Článek 30

1. První volby se konají nejpozději do šesti měsíců ode dne, kdy tento Pakt nabude účinnosti.

2. Nejméně čtyři měsíce přede dnem konání každých voleb do Výboru, s výjimkou voleb, kde se má obsadit uvolněné místo v souladu s článkem 34, generální tajemník Organizace spojených národů vyzve písemně státy, které jsou smluvními stranami Paktu, aby předložily do tří měsíců své návrhy na členství Výboru.

3. Generální tajemník Organizace spojených národů připraví seznam všech takto navržených osob v abecedním pořádku s udáním států, které tyto osoby navrhly, a předloží jej státům, nejpozději jeden měsíc přede dnem konání voleb.

4. Volby členů Výboru se konají na zasedání zástupců států, které jsou smluvními stranami Paktu, svolaném generálním tajemníkem Organizace spojených národů v sídle Organizace spojených národů. Na tomto zasedání, na kterém dvě třetiny států tvoří quorum, jsou do Výboru zvoleny ty z nominovaných osob, které obdrží největší počet hlasů a absolutní většinu hlasů přítomných a hlasujících zástupců států.

Článek 31

1. Ve Výboru nesmí být zastoupen více než jeden státní příslušník jednoho státu.

2. Při volbě Výboru se přihlédne ke spravedlivému geografickému zastoupení a k zastoupení různých forem civilizace a hlavních právních systémů.

Článek 32

1. Členové Výboru jsou voleni na období čtyř let. Vystupujícího člena lze ihned volit znovu. Je-li navržen. Úřední období devíti ze členů zvolených v prvních volbách však uplyne koncem druhého roku; neprodleně po prvních volbách předseda vylosuje na zasedání zmíněném v článku 30, odstavci 4 jména těchto devíti členů.

2. Volby se po vypršení funkce budou konat podle předchozích článků této části Paktu.

Článek 33

1. Jestliže podle jednomyslného mínění ostatních členů přestal člen Výboru vykonávat své funkce z jakéhokoli jiného důvodu než z důvodu přechodné povahy, předseda Výboru vyrozumí generálního tajemníka Organizace spojených národů, který prohlásí místo tohoto člena za uprázdněné.

2. V případě úmrtí nebo rezignace člena Výboru vyrozumí předseda neprodleně generálního tajemníka Organizace spojených národů, jenž prohlásí místo za uprázdněné dnem smrti nebo dnem, kdy rezignace nabyla platnosti.

Článek 34

1. Jestliže uprázdněné místo je vyhlášeno podle článku 33 a jestliže funkční období člena, který má být nahrazen, neuplyne do šesti měsíců od tohoto vyhlášení, generální tajemník Organizace spojených národů vyrozumí každý stát, účastníka tohoto Paktu, jenž během dvou měsíců může předložit návrh podle článku 29 na obsazení uprázdněného místa.

2. Generální tajemník Organizace spojených národů připraví seznam navržených osob v abecedním pořádku a předloží jej státům, které jsou smluvními stranami Paktu. Volby na obsazení uprázdněného místa se budou konat podle příslušných ustanovení této části Paktu.

3. Člen Výboru zvolený na uprázdněné místo, jež bylo vyhlášeno podle článku 33, bude vykoná

vat funkcí po zbytek období, jaké připadalo na člena, který uprázdnil místo ve Výboru podle ustanovení zmíněného článku.

Článek 35

Členové Výboru obdrží se souhlasem Valného shromáždění Organizace spojených národů odměnu z prostředků Organizace spojených národů za podmínek, o nichž rozhodne Valné shromáždění, majíc na zřeteli důležitost a odpovědnost Výboru.

Článek 36

Generální tajemník Organizace spojených národů poskytne potřebný aparát a zařízení k účinnému vykonávání funkcí Výboru podle Paktu.

Článek 37

1. Generální tajemník Organizace spojených národů svolá první schůzi Výboru v sídle Organizace spojených národů.

2. Po této první schůzi se Výbor bude scházet tak, jak bude stanoveno v jeho jednacím řádu.

3. Výbor se bude normálně scházet v sídle Organizace spojených národů nebo v Úřadovně Organizace spojených národů v Ženevě.

Článek 38

Každý člen Výboru před tím, než se ujme svých povinností, učiní slavnostní prohlášení na veřejné schůzi Výboru o tom, že bude vykonávat svou funkci nestranně a svědomitě.

Článek 39

1. Výbor zvolí své funkcionáře na období dvou let. Tito mohou být zvoleni znovu.

2. Výbor vypracuje vlastní jednací řád, který mimo jiné určí, že:

- a) dvanáct členů Výboru tvoří quorum;
- b) rozhodnutí Výboru budou přijímána většinou hlasů přítomných členů.

Článek 40

1. Státy, které jsou smluvními stranami Paktu, se zavazují, že budou podávat zprávy o opatřeních, přijatých k uvedení práv uznaných v tomto Paktu v život, a o pokroku, jehož bylo při užívání těchto práv dosaženo:

- a) do jednoho roku ode dne, kdy se staly účastníky Paktu;
- b) poté kdykoli, kdy si to Výbor vyžádá.

2. Všechny zprávy jsou předkládány generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů, který je předloží Výboru k posouzení. Ve zprávách se poukazuje na případné skutečnosti a obtíže, jež se týkají provádění tohoto Paktu.

3. Generální tajemník Organizace spojených

národů může na základě konzultací s Výborem předat příslušným odborným organizacím OSN otisky těch částí zpráv, které se týkají jejich působnosti.

4. Výbor prostuduje zprávy, které mu byly předloženy. Státům, které jsou smluvními stranami Paktu, předkládá své zprávy a obecné připomínky, jež považuje za vhodné. Výbor může tyto připomínky spolu s kopiemi zpráv, které obdrží od států, které jsou smluvními stranami Paktu, rovněž předložit Hospodářské a sociální radě.

5. Státy, smluvní strany Paktu, mohou Výboru předkládat jakékoli poznámky k připomínkám, jež lze učinit v souladu s odstavcem 4 tohoto článku.

Článek 41

1. Stát, který je smluvní stranou Paktu, může na základě tohoto článku kdykoli prohlásit, že uznává příslušnost Výboru přijmout a posoudit oznámení jednoho státu o tom, že jiný stát neplní své závazky podle tohoto Paktu. Výbor může na základě tohoto článku přijmout a posoudit oznámení jen tehdy, jestliže je předkládá stát, který prohlásil, že uznává příslušnost Výboru. Výbor nepřijme žádné oznámení, jestliže se týká státu, který takové prohlášení neučinil. S oznámeními učiněnými podle tohoto článku se nakládá takto:

- a) Stát, který oznámení obdržel, poskytne do tří měsíců státu, který je předložil, písemné vysvětlení nebo prohlášení, které má obsahovat, přičítá-li to v úvahu podle povahy věci, informaci o tom, jaká opatření k nápravě se provádějí nebo již byla provedena.
- b) Oba státy mají právo postoupit věc Výboru, jestliže není urovnána k jejich spokojenosti do šesti měsíců poté, kdy stát obdržel původní oznámení. Stát, který tak činí, o tom informuje vedle Výboru i druhý stát.
- c) Výbor se bude zabývat záležitostmi, která mu byla postoupena, jen tehdy, když zjistí, že byly použity a vyčerpány všechny dostupné prostředky nápravy v souladu s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva. Tento postup nebude dodržen v případě, že provedení nápravy je bezdůvodně oddalováno.
- d) Výbor zkoumá oznámení učiněná podle tohoto článku na neveřejných schůzích.
- e) Aby se dosáhlo přátelského urovnání na základě respektování lidských práv a základních svobod tak, jak jsou uznány v Paktu, Výbor — s výhradou ustanovení pododstavce c) — poskytne dobré služby státům, které jsou smluvními stranami Paktu.
- f) Výbor může vyzvat účastnické státy zmíněné v pododstavci b), aby poskytly jakékoli důležité informace v každé věci, která je mu postoupena.
- g) Účastnické státy zmíněné v pododstavci b) mají právo být zastoupeny při projednávání

věci Výborem a ústně nebo písemně se vyjadřovat.

h) Výbor předloží zprávu do dvanácti měsíců ode dne, kdy obdržel vyrozumění podle pododstavce b):

(i) Jestliže se dosáhne urovnání podle pododstavce e), omezí Výbor svou zprávu na stručné uvedení skutečností a dosaženého řešení.

(ii) Jestliže se nedosáhne urovnání podle pododstavce e), omezí Výbor svou zprávu na stručné uvedení skutečností; písemné vyjádření a protokol obsahující ústní vyjádření učiněná státy, účastníky tohoto Paktu, budou přiloženy ke zprávě. Zpráva se zašle státům, kterých se týká.

2. Ustanovení tohoto článku vstoupí v platnost, jakmile státy, smluvní strany Paktu, učiní prohlášení podle odstavce 1 tohoto článku. Tato prohlášení uloží u generálního tajemníka Organizace spojených národů, který předá jejich kopie ostatním státům, účastníkům tohoto Paktu. Prohlášení může být kdykoli odvoláno, a to oznámením generálnímu tajemníkovi. Odvolání neprejudikuje projednávání jakékoli věci, která je předmětem oznámení již předloženého podle tohoto článku. Poté, co generální tajemník obdržel sdělení, kterým se prohlášení odvolává, nelze přijmout žádné další oznámení kteréhokoli státu, který je smluvní stranou Paktu, pokud stát, který prohlášení odvolal, neučiní nové prohlášení.

Článek 42

1 a) Jestliže věc postoupená Výboru na základě článku 41 není vyřešena ke spokojenosti států, smluvních stran Paktu, kterých se týká, může Výbor jmenovat s předběžným souhlasem dotčených států ad hoc Smírčí komisi (dále nazývanou Komisí). Aby se dosáhlo přátelského urovnání na základě respektování Paktu, nabídnou se dobré služby Komise státům, smluvním stranám Paktu, kterých se věc týká.

b) Komise se skládá z pěti osob přijatelných pro státy, účastníky tohoto Paktu, kterých se záležitost týká. Jestliže tyto státy nedosáhnou do tří měsíců dohody o složení Komise, jsou členové Komise, o nichž nebylo dosaženo dohody, zvoleni dvoutřetिनovou většinou Výboru z jeho členů tajným hlasováním.

2. Členové Komise jednají ve svých funkcích jako soukromé osoby. Členem Komise nemůže být státní příslušník státu, který je záležitostí dotčen, nebo státu, který neučinil prohlášení podle článku 41.

3. Komise zvolí svého předsedu a schválí svůj jednací řád.

4. Komise zasedá v sídle Organizace spojených národů nebo v Úřadovně Organizace spojených národů v Ženevě. Může však zasedat na jiném vhodném místě, které určí po poradě s generálním tajemníkem Organizace spojených národů a státy, kterých se záležitost týká.

5. Sekretariát zřízený na základě článku 36 bude rovněž pracovat pro komise jmenované podle tohoto článku.

6. Informace, které Výbor shromáždí, poskytne Komisi. Komise může vyzvat státy, kterých se záležitost týká, aby poskytly jakékoli jiné důležité informace.

7. Jakmile Komise záležitost plně prozkoumá, avšak v každém případě nejpozději do dvanácti měsíců poté, kdy se věci ujala, předloží předsedovi Výboru zprávu pro státy, kterých se týká:

a) Jestliže Komise nemůže dokončit posouzení věci do dvanácti měsíců, omezí svou zprávu na stručné prohlášení o jeho stavu.

b) Jestliže se dosáhne přátelského urovnání na základě respektování lidských práv, jak je uznává tento Pakt, Komise svou zprávu omezí na stručné vyličení skutečností a dosaženého řešení.

c) Jestliže Komise nedosáhne řešení podle pododstavce b), zahrne její zpráva výsledky šetření všech otázek týkajících se sporů a její názory na možnosti přátelského urovnání. Tato zpráva rovněž obsahuje písemné vyjádření států, kterých se záležitost týká.

d) Jestliže je zpráva Komise předložena podle pododstavce c), vyrozumí státy, kterých se záležitost týká, do tří měsíců po obdržení zprávy předsedu Výboru o tom, zda schvalují obsah zprávy Komise či nikoli.

8. Ustanovení tohoto článku neprejudikují povinnosti Výboru podle článku 41.

9. Státy, kterých se záležitost týká, se budou podílet na výdajích členů Komise rovným dílem, a to podle předběžného odhadu generálního tajemníka Organizace spojených národů.

10. Generální tajemník Organizace spojených národů se zmocňuje, aby — bude-li to nutné — hradil výlohy členům Komise, dokud tyto výlohy nebudou uhrazeny podle odstavce 9 tohoto článku státy, kterých se týká.

Článek 43

Členové Výboru a ad hoc smírčích komisí, jež budou případně ustaveny podle článku 42, požívají výsady a imunity expertů Organizace spojených národů, jak jsou zakotveny v Úmluvě o výsadách a imunitách Organizace spojených národů.

Článek 44

Prováděcí ustanovení Paktu ponechávají nedotčena ustanovení o řízení oblastí lidských práv ob-

sažená v základních dokumentech a úmluvách Organizace spojených národů a jejich odborných organizací a nebrání státům, smluvním stranám Paktu, používat jiné prostředky pro urovnání sporu v souladu s obecnými nebo zvláštními mezinárodními smlouvami, které jsou mezi nimi v platnosti.

Článek 45

Výbor předloží výroční zprávu o své činnosti Valnému shromáždění Organizace spojených národů prostřednictvím Hospodářské a sociální rady.

ČÁST V

Článek 46

Nic v tomto Paktu nemůže být vykládáno tak, jakoby oslabovalo ustanovení Charty Organizace spojených národů a stanov její odborných organizací, které vymezují odpovědnost různých orgánů Organizace spojených národů a jejich odborných organizací v oblasti, kterou se zabývá tento Pakt.

Článek 47

Nic v tomto Paktu nemůže být vykládáno tak, jako by oslabovalo přirozené právo všech národů užívat plně a svobodně jejich přírodního bohatství a zdrojů.

ČÁST VI

Článek 48

1. Tento Pakt je otevřen podpisu kteréhokoli členského státu Organizace spojených národů nebo člena kterékolí její odborné organizace, kteréhokoli státu, účastníka Statutu Mezinárodního soudního dvora, a kteréhokoli jiného státu, který byl Valným shromážděním Organizace spojených národů vyzván, aby se stal účastníkem tohoto Paktu.

2. Tento Pakt bude ratifikován. Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

3. Tento Pakt je otevřen přístupu kteréhokoli státu uvedeného v odstavci 1 tohoto článku.

4. Přístup se provede uložením listiny o přístupu u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

5. Generální tajemník Organizace spojených národů vyrozumí všechny státy, které tento Pakt podepsaly nebo k němu přistoupily, o uložení každé listiny o ratifikaci nebo přístupu.

Článek 49

1. Tento Pakt nabude účinnosti tři měsíce ode dne uložení třicáté páté ratifikační listiny nebo listiny o přístupu u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

2. Pro každý stát ratifikující Pakt nebo přistupující k němu po uložení třicáté páté listiny o ratifikaci nebo o přístupu k Paktu nabude účinnosti tři měsíce poté, kdy tento stát uloží listinu o ratifikaci nebo o přístupu.

Článek 50

Ustanovení tohoto Paktu se vztahují na všechny části federálních států bez jakýchkoli omezení nebo výjimek.

Článek 51

1. Kterýkoli stát, který je smluvní stranou Paktu, může navrhnout jeho změnu a předložit ji generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů. Generální tajemník poté seznámí s pozměňovacím návrhem státy, smluvní strany Paktu, se žádostí, aby mu sdělily, zda jsou pro svolání konference států, účastníků tohoto Paktu, která by návrh posoudila a rozhodla o něm. Generální tajemník svolá tuto konferenci pod záštitou Organizace spojených národů, vysloví-li se alespoň třetina států pro její uspořádání. Každý pozměňovací návrh přijatý většinou států přítomných a hlasujících na konferenci bude předložen Valnému shromáždění Organizace spojených národů ke schválení.

2. Pozměnění tohoto Paktu nabudou účinnosti, budou-li schváleny Valným shromážděním Organizace spojených národů a přijaty dvoutřetinovou většinou států, které jsou smluvními stranami Paktu, podle jejich ústavních předpisů.

3. Nabudou-li pozměnění účinnosti, stanou se závaznými pro ty státy, účastníky tohoto Paktu, které je přijaly. Ostatní státy jsou dále vázány jen ustanovením tohoto Paktu a kterýmkoli dřívějším pozměněním, jež přijaly.

Článek 52

Bez ohledu na sdělení učiněná podle článku 48, odstavce 5, generální tajemník Organizace spojených národů vyrozumí všechny státy uvedené v odstavci 1 téhož článku:

- a) o podpisech a ratifikačních listinách a listinách o přístupu podle článku 48;
- b) o dni, kdy tento Pakt nabude účinnosti podle článku 49 a o dni, kdy nabude účinnosti jakýkoli dodatek podle článku 51.

Článek 53

1. Tento Pakt, jehož znění čínské, anglické, francouzské, ruské a španělské jsou stejně autentická, bude uložen v archivu Organizace spojených národů.

2. Generální tajemník zašle ověřený otisk tohoto Paktu všem státům uvedeným v článku 48.

MEZINÁRODNÍ PAKT

o hospodářských, sociálních a kulturních právech

Státy, smluvní strany tohoto Paktu,

majíce na zřeteli, že podle zásad vyhlášených v Chartě OSN, uznání přirozené důstojnosti a rovných a nezcizitelných práv všech členů lidské rodiny je základem svobody, spravedlnosti a míru ve světě,

uznávající, že tato práva se odvozují od přirozené důstojnosti lidské osobnosti,

uznávající, že podle Všeobecné deklarace lidských práv, ideálu svobodné lidské bytosti, osvobozené od strachu a nouze je možno dosáhnout jen tehdy, jestliže budou vytvořeny takové podmínky, v nichž bude moci každý požívat svých hospodářských, sociálních a kulturních práv, jakož i svých práv občanských a politických,

majíce na zřeteli závazek států vyplývající z Charty Organizace spojených národů podporovat všeobecnou úctu k lidským právům a svobodám a k jejich zachování,

uvědomující si, že jednotlivec, mající povinnosti k druhým a ke společenství, ke kterému přísluší, je povinen usilovat o rozvíjení a dodržování práv uznaných v tomto Paktu,

ujednávají tímto, jak dále stanoveno:

ČÁST I

Článek 1

1. Všechny národy mají právo na sebeurčení. Na základě tohoto práva svobodně určují svůj politický statut a svobodně uskutečňují svůj hospodářský, sociální a kulturní vývoj.

2. Všechny národy mohou pro své vlastní cíle svobodně disponovat svým přírodním bohatstvím a zdroji bez újmy na jakýchkoli závazcích, vyplývajících z mezinárodní hospodářské spolupráce, založené na vzájemné výhodnosti a mezinárodním právu. V žádném případě nesmí být národ zbaven svých vlastních prostředků k životní existenci.

3. Státy, smluvní strany Paktu, včetně těch států, které jsou odpovědné za správu nesamosprávných a poručenských území, budou podporovat uskutečnění práva na sebeurčení a budou toto právo respektovat v souladu s ustanoveními Charty Organizace spojených národů.

ČÁST II

Článek 2

1. Každý stát, který je smluvní stranou Paktu, se zavazuje podniknout při maximálním využití

svých zdrojů samostatně, i prostřednictvím mezinárodní součinnosti a spolupráce kroky hospodářské a technické k postupnému dosažení plného uskutečnění práv uznaných v tomto Paktu, a to všemi vhodnými prostředky, včetně přijetí zákonodárných opatření.

2. Státy, smluvní strany Paktu, se zavazují, že zaručí, že práva formulovaná v tomto Paktu budou se uskutečňovat bez jakéhokoli rozlišování podle rasy, barvy, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního a sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.

3. Rozvojové země mohou s patřičným zřetelem na lidská práva a jejich národní hospodářství určit, v jakém rozsahu by zaručily hospodářská práva uznaná v tomto Paktu cizím státním příslušníkům.

Článek 3

Státy, smluvní strany Paktu, se zavazují, že zajistí rovná práva mužů a žen při požívání všech hospodářských, sociálních a kulturních práv uvedených v tomto Paktu.

Článek 4

Státy, smluvní strany Paktu, uznávají, že při požívání těch práv, která byla poskytnuta státem v souladu s tímto Paktem, stát může podrobit tato práva pouze takovým omezením, která stanoví zákon, a pouze pokud, pokud to může být slučitelné s povahou těchto práv a výhradně za účelem podpory obecního blaha v demokratické společnosti.

Článek 5

1. Nic v tomto Paktu nemůže být vykládáno tím způsobem, jako by dávalo kterémukoli státu, kterékoli skupině nebo osobě jakékoli právo vyvíjet činnost nebo dopouštět se činů, které by směřovaly k potlačení některého z práv nebo některé ze svobod uznaných tímto Paktem nebo k jejich omezení ve větším rozsahu, než tento Pakt stanoví.

2. Žádné omezení nebo odchylka od kteréhokoli ze základních lidských práv uznaných nebo existujících v kterékoli zemi na základě zákona, úmluv, předpisů nebo zvyklostí nebude připuštěno pod záminkou, že Pakt taková práva neuznává nebo že je uznává v menším rozsahu.

ČÁST III

Článek 6

1. Státy, smluvní strany Paktu, uznávají právo na práci, které zahrnuje právo každého na příležitost vydělávat si na živobytí svojí prací, kterou si

svobodně vybere nebo přijme, a učiní příslušné kroky k ochraně tohoto práva.

2. Opatření, jež mají být učiněna státy, smluvními stranami Paktu, k dosažení plného uskutečnění tohoto práva, budou zahrnovat programy technického a odborného zaškolení a výcviku, plány a prostředky k dosažení stálého hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje a plné a produktivní zaměstnanosti za podmínek, zajišťujících jednotlivci základní politické a hospodářské svobody.

Článek 7

Státy, smluvní strany Paktu, uznávají právo každého člověka na spravedlivé a uspokojivé pracovní podmínky, které zajišťují zejména:

- a) odměnu, která poskytuje jako minimum všem pracovníkům:
 - (i) spravedlivou mzdu a stejnou odměnu za práci stejné hodnoty bez jakéhokoli rozlišování, přičemž zvláště ženám jsou zaručeny pracovní podmínky ne horší než jaké mají muži, se stejnou odměnou za stejnou práci;
 - (ii) slušný život pro ně a jejich rodiny, v souladu s ustanoveními tohoto Paktu;
- b) bezpečné a zdravotně nezávadné pracovní podmínky;
- c) stejnou příležitost pro všechny dosáhnout v zaměstnání povýšení na odpovídající vyšší stupeň, přičemž nebudou uplatňována jiná kritéria, než délka zaměstnání a schopnosti;
- d) odpočinek, zotavení a rozumné vymezení pracovních hodin a pravidelná placená dovolená, jakož i odměna ve dnech veřejných svátků.

Článek 8

1. Státy, smluvní strany Paktu, se zavazují zajistit:

- a) právo každého na zakládání odborových organizací a právo přistupovat do odborových organizací podle vlastního výběru, podléhající pouze stanovám příslušné odborové organizace, k uplatňování a ochraně svých hospodářských a sociálních zájmů. Výkon tohoto práva nesmí být omezen žádnými omezeními kromě těch, která jsou stanovena zákonem a která jsou nezbytná v demokratické společnosti, v zájmu národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku, nebo k ochraně práv a svobod druhých;
- b) právo odborových organizací na zakládání národních federací nebo konfederací a jejich právo vytvářet mezinárodní odborové organizace nebo se k nim připojit;
- c) právo odborových organizací na svobodnou činnost, nepodléhající žádným omezením kromě těch, která jsou stanovena zákonem a která jsou nezbytná v demokratické společnosti v zá-

jmu národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku nebo k ochraně práv a svobod druhých;

- d) právo na stávku za předpokladu, že je vykonáváno v souladu se zákony příslušné země.

2. Tento článek nebrání uložit zákonná omezení výkonu těchto práv pro příslušníky ozbrojených sil nebo policie nebo správních orgánů státu.

3. Nic v tomto článku neopravňuje smluvní strany Úmluvy Mezinárodní organizace práce z roku 1948 o svobodě sdružování a ochraně práva organizovat se, aby přijaly zákonodárná opatření, jež prejudikovala záruky stanovené v této Úmluvě, nebo aplikovaly právo takovým způsobem, jenž by tyto záruky prejudikoval.

Článek 9

Státy, smluvní strany Paktu, uznávají právo každého na sociální zabezpečení, zahrnující v to právo na sociální pojištění.

Článek 10

Státy, smluvní strany Paktu, uznávají, že:

1. Nejširší možná ochrana a pomoc by měla být poskytnuta rodině, která je přirozenou a základní jednotkou společnosti, zvláště k jejímu založení a po dobu, kdy odpovídá za péči a výchovu nezletilých dětí. Sňatek musí být uzavřen na základě svobodného souhlasu snoubenců.

2. Zvláštní ochrana by měla být poskytována matkám v průběhu přiměřeného období před a po narození dítěte. Během tohoto období by pracujícím matkám měla být poskytnuta placená dovolená nebo dovolená s odpovídajícími požitky ze sociálního zabezpečení.

3. Zvláštní opatření by měla být činěna pro ochranu a pomoc všem dětem a mládeži bez jakékoli diskriminace na základě rodinného původu nebo jiných podmínek. Děti a mládež by měly být ochraňovány před hospodářským a sociálním vykořisťováním. Jejich zaměstnávání prací, která by škodila jejich morálce nebo zdraví nebo byla nebezpečná jejich životu, nebo by mohla brzdit jejich normální vývoj, by měla být trestná podle zákona. Státy by měly také stanovit věkovou hranici, pod kterou by dětská námezdní práce měla být zakázána a trestána podle zákona.

Článek 11

1. Státy, smluvní strany Paktu, uznávají právo každého jednotlivce na přiměřenou životní úroveň pro něj a jeho rodinu, zahrnující v to dostatečnou výživu, šatstvo, byt, a na neustálé zlepšování životních podmínek. Smluvní státy podniknou odpovídající kroky, aby zajistily uskutečnění tohoto práva, uznávající pro dosažení tohoto cíle zásadní důležitost mezinárodní spolupráce, založené na svobodném souhlasu.

2. Státy, smluvní strany Paktu, uznávající zá-

kladní právo každého na osvobození od hladu, učiní jak jednotlivě, tak i na základě mezinárodní součinnosti taková opatření, zahrnující v to zvláštní programy, jichž je zapotřebí:

- a) ke zlepšení způsobů výroby, uchovávání a distribuce potravin plným využitím technického a vědeckého poznání, šířením znalostí o zásadách výživy a rozvíjením nebo reformováním zemědělských systémů takovým způsobem, aby se dosáhlo nejúčinnějšího rozvoje a využití přírodních zdrojů;
- b) k zajištění spravedlivé distribuce světových zásob potravin v poměru k potřebě, s přihlédnutím k problémům jak zemí dovážejících potraviny, tak zemí, které potraviny vyvážejí.

Článek 12

1. Státy, smluvní strany Paktu, uznávají právo každého na dosažení nejvýše dosažitelné úrovně fyzického a duševního zdraví.

2. Státy, smluvní strany Paktu, učiní opatření k dosažení plného uskutečnění tohoto práva, která budou zahrnovat:

- a) opatření ke snížení počtu potratů a kojenecké úmrtnosti a opatření ke zdravému vývoji dítěte;
- b) zlepšení všech stránek vnějších životních podmínek a průmyslové hygieny;
- c) prevenci, léčení a kontrolu epidemických, místních nemocí, chorob z povolání a jiných nemocí;
- d) vytvoření podmínek, které by zajistily všem lékařskou pomoc a péči v případě nemocí.

Článek 13

1. Státy, smluvní strany Paktu, uznávají právo každého na vzdělání. Souhlasí, že vzdělání bude směřovat k plnému rozvoji lidské osobnosti a smyslu pro její důstojnost a posílení úcty k lidským právům a základním svobodám.

Souhlasí, že vzdělání má umožnit všem osobám účinnou účast ve svobodné společnosti, napomáhat k vzájemnému porozumění, snášenlivosti a přátelství mezi všemi národy a všemi rasovými, etnickými a náboženskými skupinami, jakož i k rozvoji činnosti Organizace spojených národů pro zachování míru.

2. Státy, smluvní strany Paktu, uznávají, že se zřetelem na dosažení plného uskutečnění tohoto práva:

- a) základní vzdělání bude povinné a svobodně přístupné pro všechny;
- b) středoškolské vzdělání ve svých různých formách, zahrnující v to technické a odborné středoškolské vzdělání, bude všeobecně umožněno a zpřístupněno pro všechny všemi vhodnými

prostředky a zejména postupným zaváděním bezplatného vzdělání;

- c) vyšší vzdělání bude rovněž zpřístupněno pro všechny, a to podle schopností všemi vhodnými prostředky a zejména postupným zaváděním bezplatného vzdělání;
- d) elementární vzdělání osob, které neziskaly nebo nedokončily základní vzdělání, bude pokud možno povzbuzováno nebo zintenzivněno;
- e) bude na všech stupních aktivně usilováno o rozvoj školského systému, bude zaveden přiměřený systém stipendií a soustavně budou zlepšovány materiální podmínky vyučujících.

3. Státy, smluvní strany Paktu, se zavazují respektovat svobodu rodičů, případně poručníků, zvolit pro jejich děti jiné školy než ty, které byly zřízeny veřejnými orgány, které odpovídají takové minimální úrovni vzdělání, jaká je stanovena nebo schválena státem, a zajišťovat náboženskou a morální výchovu jejich dětí ve shodě s jejich vlastním přesvědčením.

4. Žádná z částí tohoto článku nemá být vykládána jako vměšování do svobody jednotlivců a organizací zřizovat a řídit výchovné instituce, vždy však za podmínek zachování zásad stanovených v odst. 1 tohoto článku a požadavků, že vzdělání poskytované v takových institucích má odpovídat minimální úrovni stanovené státem.

Článek 14

Každý stát, smluvní strana Paktu, který v době, kdy se stane smluvní stranou, není s to zabezpečit na mateřském území nebo na jiném území pod jeho pravomocí, povinné základní bezplatné vzdělání, se zavazuje vypracovat a přijmout během dvou let podrobný plán opatření pro postupné zavádění zásady povinného a bezplatného vzdělání pro všechny, a to v přiměřené době, která bude v plánu stanovena.

Článek 15

1. Státy, smluvní strany Paktu, uznávají právo každého:

- a) účastnit se kulturního života;
- b) užívat plodů vědeckého pokroku a jeho využití;
- c) požívat ochrany morálních a materiálních zájmů, které vyplývají z jeho vědecké, literární nebo umělecké tvorby.

2. Opatření, která mají být učiněna státy, smluvními stranami Paktu, k dosažení plného uskutečnění tohoto práva, budou zahrnovat i ta, jež jsou nutná pro zachování, rozvoj a šíření vědy a kultury.

3. Státy, smluvní strany Paktu, se zavazují respektovat svobodu, nezbytnou pro vědecký výzkum a tvůrčí činnost.

4. Státy, smluvní strany Paktu, uznávají prospech, plynoucí z povzbuzování a rozvoje meziná-

rodních styků a spolupráce ve vědecké a kulturní oblasti.

ČÁST IV

Článek 16

1. Státy, smluvní strany Paktu, se zavazují, že budou podle ustanovení této části Paktu předkládat zprávy o přijatých opatřeních a o pokroku dosaženém při dodržování práv uznaných v tomto Paktu.

2. a) Všechny zprávy budou předkládány generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů, který předá jejich kopie Hospodářské a sociální radě k posouzení podle ustanovení tohoto Paktu.

b) Generální tajemník Organizace spojených národů předá rovněž kopie zpráv nebo příslušné výňatky ze zpráv států, smluvních stran Paktu, které jsou také členy odborných organizací, těmto organizacím, pokud se tyto zprávy nebo výňatky z nich týkají jakékoli věci, pro kterou je ta nebo ona odborná organizace příslušná podle svých ustavujících dokumentů.

Článek 17

1. Státy, smluvní strany Paktu, budou podávat své zprávy postupně podle programu, který určí Hospodářská a sociální rada během jednoho roku od nabytí platnosti tohoto Paktu po konzultaci se smluvními státy a s příslušnými odbornými organizacemi.

2. Zprávy mohou uvádět činitele a obtíže, ovlivňující stupeň plnění závazků přijatých podle tohoto Paktu.

3. V těch případech, kdy příslušné informace byly již předloženy Organizaci spojených národů nebo kterékoli odborné organizaci státem, smluvní stranou Paktu, nebude nutné tuto informaci opakovat, ale postačí přesný odkaz na tyto informace.

Článek 18

Ve shodě se svou odpovědností podle Charty Organizace spojených národů v oblasti základních lidských práv a základních svobod, může Hospodářská a sociální rada s odbornými organizacemi OSN dohodnout, aby jí podávaly zprávy o pokroku dosaženém při dodržování těch ustanovení tohoto Paktu, která spadají do rámce jejich činnosti. Tyto zprávy mohou zahrnovat údaje o rozhodnutích a doporučeních, přijatých k provádění tohoto úkolu jejich příslušnými orgány.

Článek 19

Hospodářská a sociální rada může postupovat Komisí pro lidská práva ke studiu a k všeobecným doporučením, popřípadě k informacím zprávy, týkající se lidských práv, předložené státy podle článků 16 a 17 nebo odbornými organizacemi podle článku 18.

Článek 20

Státy, smluvní strany Paktu, a příslušné odborné organizace mohou předkládat Hospodářské a sociální radě připomínky ke kterémukoli obecnému doporučení učiněnému podle článku 19 nebo k odkazu na takové obecné doporučení, obsažené v kterékoli zprávě Komise pro lidská práva, nebo v kterékoli dokumentaci, na níž zpráva odkazuje.

Článek 21

Hospodářská a sociální rada může čas od času předkládat Valnému shromáždění zprávy s doporučeními obecné povahy a souhrn informací získaných od států, smluvních stran Paktu, a od odborných organizací, o přijatých opatřeních a o pokroku dosaženém v celkovém dodržování práv, uznaných v tomto Paktu.

Článek 22

Hospodářská a sociální rada může upozorňovat jiné orgány Organizace spojených národů, jejich podřízené složky a odborné organizace zabývající se poskytováním technické pomoci, na jakékoli záležitosti, vyplývající ze zpráv zmíněných v této části Paktu, které by mohly takovým orgánům pomoci — v rámci jejich příslušnosti — při rozhodování o vhodnosti mezinárodních opatření, jež by mohla přispět k účinnému a postupnému plnění tohoto Paktu.

Článek 23

Státy, smluvní strany Paktu, souhlasí s tím, že mezinárodní opatření k dosažení práv uznaných v tomto Paktu zahrnuje takové metody, jako je uzavírání úmluv, přijímání doporučení, poskytování technické pomoci, konání regionálních a technických zasedání za účelem konzultací, jakož i studie organizované ve spojení s příslušnými vládami.

Článek 24

Nic v tomto Paktu nemůže být vykládáno tak, jako by oslabovalo ustanovení Charty Organizace spojených národů a stanov odborných organizací OSN, která vymezují odpovědnost různých orgánů Organizace spojených národů a jejich odborných organizací v oblasti, kterou se zabývá tento Pakt.

Článek 25

Nic v tomto Paktu nemůže být vykládáno jako by oslabovalo přirozené právo všech národů užívat plně a svobodně jejich přírodního bohatství a zdrojů.

ČÁST V

Článek 26

1. Tento Pakt je otevřen k podpisu kteréhokoli členského státu Organizace spojených národů nebo člena kterékoli její odborné organizace kterékoli státu, účastníka Statutu Mezinárodního soudního

dvora, a kteréhokoli jiného státu, který byl Valným shromážděním Organizace spojených národů vyzván, aby se stal účastníkem tohoto Paktu.

2. Tento Pakt bude ratifikován. Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

3. Tento Pakt je otevřen k přístupu kteréhokoli státu uvedeného v odst. 1 tohoto článku.

4. Přístup se provede uložením listiny o přístupu u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

5. Generální tajemník Organizace spojených národů vyrozumí všechny státy, které tento Pakt podepsaly nebo k němu přistoupily, o uložení každé ratifikační listiny nebo listiny o přístupu.

Článek 27

1. Tento Pakt nabude účinnosti tři měsíce ode dne uložení třicáté páté ratifikační listiny nebo listiny o přístupu u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

2. Pro každý stát, který bude tento Pakt ratifikovat nebo k němu přistoupí po uložení třicáté páté ratifikační listiny nebo listiny o přístupu, Pakt nabude účinnosti tři měsíce poté, kdy tento stát uloží ratifikační listinu nebo listinu o přístupu.

Článek 28

Ustanovení tohoto Paktu se vztahují na všechny části federálních států bez jakýchkoli omezení nebo výjimek.

Článek 29

1. Kterýkoli stát, smluvní strana Paktu, může navrhnout změnu Paktu a předložit ji generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů. Generální tajemník poté seznámí s pozměňovacím návrhem státy, smluvní strany Paktu, se žádostí, aby

mu sdělily, zda jsou pro svolání konference smluvních stran Paktu, která by návrh posoudila a rozhodla o něm. Generální tajemník svolá konferenci pod záštitou Organizace spojených národů, vysloví-li se alespoň třetina států pro její uspořádání. Každý pozměňovací návrh přijatý většinou států přítomných a hlasujících na konferenci, bude předložen Valnému shromáždění Organizace spojených národů ke schválení.

2. Změny nabudou účinnosti, budou-li schváleny Valným shromážděním Organizace spojených národů a přijaty dvoutřetinovou většinou států, které jsou smluvními stranami Paktu podle jejich ústavních předpisů.

3. Nabudou-li změny účinnosti, stanou se závaznými pro ty smluvní strany Paktu, které je přijaly, zatímco ostatní smluvní strany budou dále vázány jen ustanoveními tohoto Paktu a kteroukoli dřívější změnou, již přijaly.

Článek 30

Bez ohledu na sdělení učiněná podle článku 26 odst. 5, generální tajemník informuje všechny státy, uvedené v odst. 1 téhož článku:

- a) o podpisech a ratifikačních listinách a listinách o přístupu podle článku 26;
- b) o dni, kdy tento Pakt nabude účinnosti podle článku 27 a o dni, kdy nabude účinnosti změna podle článku 29.

Článek 31

1. Tento Pakt, jehož znění čínské, anglické, francouzské, ruské a španělské jsou stejně autentická, bude uložen v archivu Organizace spojených národů.

2. Generální tajemník Organizace spojených národů zašle ověřený otisk tohoto Paktu všem státům uvedeným v článku 26.

121

VYHLÁŠKA

ministra zahraničních věcí

ze dne 7. září 1976

**o Obchodní dohodě mezi Československou socialistickou republikou
a Senegalskou republikou**

Dne 28. února 1975 byla v Dakaru podepsána Obchodní dohoda mezi Československou socialistickou republikou a Senegalskou republikou. Dohoda vstoupila v platnost podle svého článku 10 dnem 25. června 1976. Český překlad Dohody se vyhláší současně.

Ministr:

Ing. Chňoupek v. r.

OBCHODNÍ DOHODA

mezi Československou socialistickou republikou a Senegalskou republikou

Vláda Československé socialistické republiky a vláda Senegalské republiky,

vedeny přáním rozšířit, utužit a usnadnit obchodní styky mezi oběma zeměmi na základě rovnosti a vzájemných výhod,

dohodly se takto:

Článek 1

Každá smluvní strana poskytne příznivé zacházení se zbožím pocházejícím z území druhé smluvní strany, v souladu se zněním čl. I Všeobecné dohody o obchodu a clech (GATT).

Toto zacházení se nevztahuje:

- a) na výhody, které jedna ze smluvních stran poskytla nebo poskytne sousedním zemím v zájmu usnadnění pohraničního styku;
- b) na výhody vyplývající z celní unie nebo mnohostranného preferenčního ujednání v obchodní nebo hospodářské oblasti, které byly nebo budou sjednány jednou ze smluvních stran.

Článek 2

V zájmu usnadnění vzájemné výměny zboží obě smluvní strany budou vydávat v rámci zákonů a předpisů v obou zemích dovozní a vývozní licence

na zboží uvedené v listinách „A“ a „B“ přiložených k této dohodě, které nemají limitativní charakter. Zboží musí být původem z oblastí obou zemí.

Článek 3

Kontrakty, vztahující se na dodávky zboží a na poskytování služeb v rámci této dohody, budou uzavírány mezi organizacemi zahraničního obchodu jakožto nezávislými právníckými osobami oprávněnými podle československých předpisů provozovat zahraniční obchod v Československé socialistické republice na jedné straně a organizacemi a fyzickými nebo právníckými osobami oprávněnými podle senegalských zákonů provádět obchod v Senegalské republice na druhé straně.

Článek 4

Obě smluvní strany osvobodí od celních poplatků a jiných dávek vzorky zboží všeho druhu pocházející z území druhé smluvní strany, a to za podmínky, že tyto vzorky budou sloužit pouze k získání příslušných objednávek na zboží těmito vzorky nabízené a že nebudou samy určeny k prodeji, a dále za podmínky, že tyto vzorky budou odpovídat vnitřním celním předpisům.

Dále budou osvobozeny od celních poplatků

a jiných vývozních a dovozních dávek katalogy, ceníky, prospekty a propagační materiály pro obchod a turistiku.

Článek 5

Každá smluvní strana udělí druhé smluvní straně dočasně dovozní povolení na:

- a) modely a vzorky zboží;
- b) předměty určené k provádění zkoušek a výzkumů;
- c) předměty určené pro výstavy, soutěže, veletrhy, atd. . . .;
- d) drobné nářadí určené k montážním pracím;
- e) předměty dovezené v rámci ustanovení týkajících se vědeckotechnické spolupráce;
- f) filmy propagující obchod a turistiku;
- g) kontejnery na dovážené či vyvážené zboží.

Článek 6

Obě smluvní strany si na svých územích všemožně vzájemně usnadní průvoz zboží druhé smluvní strany.

Článek 7

Platby za zboží dodávané podle této dohody, jakož i ostatní platby v souladu se zákony a platebními předpisy platnými v Československé socialistické republice a v Senegalské republice, budou prováděny ve volně směnitelné měně.

Článek 8

Smíšená komise, složená z představitelů obou smluvních stran, bude pověřena dohlížet na prová-

dění této dohody a případně provádět změny nebo doplňky přiložených listin zboží. Tato komise bude moci navrhopvat taková opatření, která umožní rozšíření vzájemné výměny zboží. Komise se seje na žádost jedné nebo druhé smluvní strany v co nejkratší lhůtě, střídavě v Praze a v Dakaru.

Článek 9

Smluvní strany uskuteční na žádost jedné ze smluvních stran vzájemné konzultace za účelem přijetí opatření k rozvoji hospodářské spolupráce a obchodních styků a vyřešení otázek vyplývajících z provádění této dohody.

Článek 10

V souladu s ústavními předpisy obou smluvních stran podléhá tato dohoda schválení oběma vládami.

Vstoupí v platnost po vzájemné výměně schvalovacích nót.

Dohoda bude platná po dobu jednoho roku a bude mlčky prodlužována z roku na rok, pokud ji jedna ze smluvních stran nevypoví tři měsíce před skončením příslušného roku.

Článek 11

Po skončení platnosti této Dohody budou její ustanovení platit i nadále pro všechny kontrakty uzavřené v době její platnosti a nenaplněné ke dni skončení její platnosti.

Sepsáno v Dakaru dne 26. února 1975 ve dvou původních vyhotoveních v jazyce francouzském, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Za vládu

Československé socialistické republiky:

Ing. Andrej Barčák v. r.

Za vládu

Senegalské republiky:

Assane Seck v. r.

LISTINA „A“

československé zboží pro vývoz do Senegalské republiky

1. Obráběcí stroje
2. Dieselmotory a dieselagregáty
3. Svářečské soupravy
4. Elektrické přístroje a elektromotory
5. Rypadla
6. Kladkostroje
7. Míchačky betonu
8. Pásové dopravníky
9. Silniční válce
10. Vodní čerpadla všech druhů
11. Kompresory
12. Jízdní kola všech druhů a náhradní díly
13. Automobily a náhradní díly
14. Traktory, zemědělské a průmyslové stroje
15. Elektrická zařízení na mazání automobilů, nákladních aut, motocyklů, jízdních kol atd.
16. Různé technické výrobky z gumy, kůže, kovu a umělých hmot
17. Akumulátorové skříně
18. Vany smaltované, litinové, zinkové všech druhů
19. Mačety, větruvzdorné lampy, pouzdra kapesních svítilen, nářadí pro řemeslnické dílny, zemědělské nářadí, nožářské zboží atd.
20. Zámky z kovu
21. Thermosky a náhradní díly
22. Petrolejové vařiče a sporáky
23. Žehličky na dřevěné uhlí a příslušenství
24. Hliníkové a nerez přístroje
25. Elektroinstalační materiál
26. Hasičí přístroje všech druhů
27. Sanitní vybavení ze smaltované litiny
28. Pneumatiky a vzdušnice pro jízdní kola, motocykly, automobily, autobusy, tahače, nákladní auta
29. Mechanické zařízení pekáren, řeznictví a cukrářství atd.
30. Radiopřijímače
31. Laboratorní a lékařské přístroje
32. Tiskařské stroje
33. Kancelářské stroje
34. Elektroměry, plynoměry a vodoměry
35. Stroje pro tabákový průmysl
36. Šicí stroje
37. Fotografické přístroje a kamery, brýle
38. Budíky
39. Telekomunikační a telefonní zařízení
40. Kuličková ložiska
41. Stroje textilní, obuvnický a kožedělný průmysl
42. Betonářská ocel
43. Tyčová a profilová ocel
44. Ocelové trubky
45. Hřebíky
46. Řetězy pro doly a zemědělskou výrobu
47. Vruty do dřeva
48. Ocelový drát na výrobu hřebíků
49. Kovové sítě proti hmyzu
50. Výrobky a deriváty minerálních olejů
51. Farmaceutické výrobky
52. Insekticidy a herbicidy
53. Laky
54. Kosmetické výrobky
55. Brusné výrobky
56. Sloučeniny sody
57. Dekorativní a užitkový porcelán
58. Elektrotechnický porcelán, izolátory atd.
59. Zdravotnická keramika
60. Žárovkové výrobky
61. Papír a výrobky z papíru (kromě vyráběných v Senegalu)
62. Hudební nástroje
63. Nábytek
64. Cukr¹⁾
65. Chmel, slad
66. Mléko a mléčné výrobky¹⁾
67. Textil vlněný a umělohedvábný
68. Koberce
69. Konfekční oděvy
70. Kapesníky, šátky
71. Podkolenky, ponožky, rukavice
72. Stuhy a textilní galanterie
73. Technické tkaniny
74. Výrobky z umělé kůže
75. Výrobky stávkové a pletené
76. Potřeby krejčovské, ševcovské, sedlářské a čalounické¹⁾
77. Školní a kancelářské potřeby
78. Kožené zboží, kufry a deštníky
79. Různé umělecké výrobky, hračky
80. Různé sportovní a rybářské náčiní
81. Hygienické výrobky z pryže a gumová podlahová krytina
82. Umělá pryž
83. Různá obuv
84. Skleněné kuchyňské výrobky¹⁾
85. Křišťálové sklo
86. Skleněné a křišťálové lustry
87. Laboratorní a technické sklo
88. Vosk
89. Skleněné cihly, láhve
90. Skleněná a kovová bižuterie¹⁾
91. Gramopřístroje a gramodesky
92. Knihy
93. Fotomateriál
94. Lovecké zbraně a munice
95. Letadla zemědělská, sportovní, pro zdravotní službu, aerotaxi

¹⁾ v rámci senegalských platných předpisů.

LISTINA „B“

zboží pro vývoz ze Senegalské republiky do Československé socialistické republiky

1. Ryby čerstvé, mražené, konzervované, uzené, solené
2. Drobné ptactvo
3. Živá zvířata
4. Čerstvé jižní ovoce
5. Podzemnice olejná
6. Jiná olejnatá rostlinná semena
7. Podzemnicový olej (surový a rafinovaný)
8. Podzemnicové pokrutiny
9. Palmový olej
10. Jiné rostlinné oleje
11. Arabská guma
12. Ovocná marmeláda
13. Zelenina čerstvá a konzervovaná
14. Jiné zeleninové výrobky
15. Ovocné šťávy
16. Konzervy
17. Kukuřičné zrno
18. Krmivo pro dobytek a drůbež
19. Jiné krmivo pro zvířata
20. Titan a zirkon
21. Naftové výrobky
22. Farmaceutické výrobky
23. Hnojiva složená a míchaná
24. Hnojiva jednoduchá a směsi
25. Tekutiny a prášky proti hmyzu
26. Fosfátová hnojiva
27. Ostatní hnojiva
28. Barvy a laky
29. Kůže a kožky (hovězí, ovčí, koží)
30. Bavlníkový olej
31. Ostatní rukodělné výrobky
32. Ručně vyráběná drobná kožená galanterie
33. Obuvnické potřeby
34. Filigrány
35. Dřevěné umělecké předměty
36. Tkaniny
37. Košíkářské zboží
38. Hrnčářské zboží
39. Automobily
40. Ostatní zboží
41. Vlnitý plech
42. Vlnitý plech „ONDELITH“
43. Ploché stropní desky
44. Kovové sudy
45. Soudky
46. Ostatní plechové obaly
47. Jiné různé výrobky
48. Maso (mražené nebo konzervované)
49. Koryši
50. Ořechy a mandle
51. Včelí vosk
52. Bavlna odzrněná
53. Tkaniny z potištěné bavlny
54. Barvené bavlněné vlákno
55. Oděvy (košile, obleky, blazery)
56. Jutové a sisalové pytle
57. Ohuv
58. Železný šrot

122

VYHLÁŠKA

ministerstva vnitra Slovenské socialistické republiky

ze dne 30. září 1976,

kterou se upravují podrobnosti o podmínkách a způsobu využívání archivních dokumentů

Ministerstvo vnitra Slovenské socialistické republiky stanoví podle § 33 odst. 1 písm. e) zákona Slovenské národní rady č. 149/1975 Sb., o archivnictví (dále jen „zákon“):

ČÁST PRVNÍ

Využívání archivních dokumentů
nahlížením a studiem

§ 1

Nahlížení do archivních dokumentů
a studium archivních dokumentů

[¹] Archivních dokumentů uschovaných v archivech lze využívat za podmínek stanovených zákonem (§ 10 až 12 zákona) a touto vyhláškou

- a) nahlédnutím do jednotlivých archivních dokumentů, které spočívá v seznámení se s jejich obsahem a v posouzení, zda je příslušný archivní dokument vhodný k účelu, pro který bylo nahlédnutí provedeno; cílem nahlédnutí do archivních dokumentů je zejména získání poznatků o účelnosti vyžádání výpisu, opisu nebo reprodukce archivních dokumentů pro praktickou potřebu nahlízejícího,
- b) studiem jednotlivých archivních dokumentů nebo jejich souborů, které spočívá v jednorázovém nebo dlouhodobém zkoumání jejich obsahové nebo formální stránky, zejména pro vědecké účely, a to objasňováním politických, sociálních, hospodářských, kulturních nebo jiných jevů, skutečností a souvislostí, jež přímo nebo nepřímo vznik archivního dokumentu podmínily.

[²] Způsob nahlédnutí do jednotlivých archivních dokumentů, jakož i způsob studia archivních dokumentů vyplývá z povahy archivních dokumentů.¹⁾

[³] Jednotlivé osoby a zplnomocnění zástupci orgánů a organizací, kteří za podmínek stanove-

ných zákonem a touto vyhláškou nahlízejí do archivních dokumentů nebo je studují, jsou badatelé ve smyslu této vyhlášky.

§ 2

Povinnosti badatelů

[¹] Nahlédnout do archivních dokumentů a studovat archivní dokumenty lze jen v prostorech archivu k tomu určených (dále jen „badatelská archivní“) včetně prostorů k těmto účelům zvlášť zařízených (promítací síň apod.). Do prostorů, v nichž jsou archivní dokumenty uschovány, nemají badatelé přístup.

[²] Zájemce o nahlédnutí do archivních dokumentů nebo o studium archivních dokumentů se před nahlédnutím nebo studiem prokáže platným občanským průkazem nebo průkazem jemu naroveň postaveným,²⁾ a jde-li o cizince, platným cestovním dokladem. Zástupci orgánů a organizací, v jejichž zájmu nebo pro jejichž potřeby má být archivních dokumentů využito, se kromě toho prokáží písemným zmocněním, popřípadě doporučením těchto orgánů nebo organizací. Jde-li o využití archivních dokumentů pro vlastní potřeby jednotlivce, vyžaduje se jeho písemná žádost.

[³] V případech, kdy se k nahlédnutí nebo ke studiu archivních dokumentů vyžaduje podle zákona (§ 11 odst. 6, § 12 odst. 2) souhlas nebo povolení ministerstva vnitra Slovenské socialistické republiky (dále jen „ministerstvo vnitra“), popřípadě vedoucího organizace, která archiv spravuje, nebo jejího nadřízeného orgánu, prokáže se zájemce vždy dokladem o tomto souhlasu nebo povolení.

[⁴] K publikaci (edici) archivních dokumentů v původním úplném nebo i zkráceném znění v cizině nebo pro cizinu si musí zájemce o studium archivních dokumentů pro takový účel vyžádat zvláštní povolení ministerstva vnitra.

[⁵] Zájemce o nahlédnutí do archivních dokumentů nebo o jejich studium vyplňuje badatelský list, jehož vzor tvoří přílohu č. 1 této vyhlášky. Ba-

¹⁾ Např. u zvukových záznamů jejich přehrávání, u filmových záznamů jejich promítání.

²⁾ Průkazy poslanců FS, SNR, ČNR, členů vlády ČSSR a vlád ČSR a SSR, vojenský průkaz vojáků v činné službě, služební průkaz příslušníků SNB, platný čs. cestovní pas nebo cestovní doklad, který jej nahrazuje.

datel studující archivní dokumenty vyplňuje nový badatelský list po každé změně tématu studia, jakož i na začátku každého kalendářního roku.

[⁶] Badatel se při každé návštěvě archivu zapisuje do knihy návštěv.

[⁷] Po každém nahlédnutí nebo po každé studijní návštěvě musí badatel archivní dokumenty vrátit v takovém stavu a uspořádání, v jakém mu byly předloženy. O náhradě případně způsobené škody platí příslušné předpisy.³⁾

[⁸] Badatel zásadně nesmí používat v badatelně archivu vlastních reprodukčních zařízení (fotografických, filmových přístrojů apod.). Použití vlastních reprodukčních zařízení v odůvodněných případech, dále použití psacích strojů, magnetofonů a jiných zařízení, které usnadňují studium archivních dokumentů, může povolit ředitel (vedoucí) archivu, pokud to provozní podmínky v badatelně archivu dovolují.

[⁹] Badatel může informací, které získal z archivních dokumentů, použít jen k účelům, které uvedl v badatelském listu. Badatel je povinen ve svých vědeckých nebo jiných pracích uvést název archivu, názvy využitých archivních souborů a označení archivních dokumentů, z nichž čerpal.

[¹⁰] Badatel je povinen archivu oznámit, z kterého archivního dokumentu čerpal, bibliografické údaje o své publikované práci a zaslat mu jeden její výtisk. Čerpal-li z archivních dokumentů více archivů, zašle výtisk práce jen archivu, z jehož archivních dokumentů čerpal nejvíce; ostatním archivům sdělí bibliografické údaje.

[¹¹] Badatel je povinen dodržovat další povinnosti stanovené v badatelském řádu (§ 14).

§ 3

Opatření při porušení povinností badatelů

Badatelům, kteří poruší některou z povinností stanovených touto vyhláškou nebo badatelským řádem, mohou být další nahlížení do archivních dokumentů nebo další studium archivních dokumentů odepřeny, popřípadě udělený souhlas nebo vydané povolení zrušeny.

§ 4

Povinnosti archivů⁴⁾

[¹] Archivy badatelům umožňují nahlédnutí do archivních dokumentů nebo jejich studium a kontrolují stav archivních dokumentů po jejich vrá-

cení. K nahlédnutí nebo ke studiu se archivní dokumenty předkládají ve lhůtě a v množství podle provozních podmínek archivu a se zřetelem na společenský význam účelu nahlédnutí nebo studia.

[²] Nezačne-li badatel s využíváním archivních dokumentů do sedmi dnů od dohodnutého dne jejich předložení, nebo přerušil-li využívání na dobu delší než třicet dnů, přesune archiv archivní dokumenty z badatelního archivu zpět do prostorů, v nichž jsou trvale uschovány.

[³] Návštěvní doba pro badatele a informace o umístění badatelního archivu musí být vyznačeny na viditelném místě.

[⁴] Archivy vedou evidenci badatelských listů.

[⁵] K nahlédnutí a ke studiu zásadně nelze předložit

a) archivní dokumenty, které ještě nejsou archivně uspořádány a zpracovány.

b) archivní dokumenty, které by mohly být vzhledem k svému fyzickému stavu při dalším využívání poškozeny nebo znehodnoceny.

[⁶] Výjimku z ustanovení odstavce 5 písm. a) může povolit ředitel (vedoucí) archivu, vyžaduje-li to veřejný zájem. Jsou-li k archivním dokumentům uvedeným v ustanovení odstavce 5 písm. b) vyhotoveny reprodukce, je zpravidla nutno předložit k nahlédnutí nebo ke studiu tyto reprodukce.

[⁷] Archivní dokumenty, které byly svěřeny archivům do úschovy na základě dohod, lze předkládat k nahlédnutí nebo ke studiu jen za podmínek stanovených v dohodách.

[⁸] Originály⁵⁾ archivních dokumentů I. a II. kategorie⁶⁾ se předkládají k nahlédnutí nebo ke studiu jen tehdy, jestliže nebyly vyhotoveny jejich reprodukce; jestliže to však povaha studijního úkolu nezbytně vyžaduje, lze předložit se souhlasem ředitele (vedoucího) archivu ke studiu takové originály i když jsou jejich reprodukce zhotoveny.

[⁹] Archivy mohou zajistit na žádost badatelů potřebné archivní dokumenty i z jiných archivů, je-li to účelné a hospodárné. Výpůjčky archivních dokumentů do jiných archivů povoluje ředitel (vedoucí) archivu za podmínek stanovených pro nahlížení nebo studium archivních dokumentů a jestliže lze zabezpečit zachování jejich fyzického stavu.

[¹⁰] Archivní dokumenty uschované v archívech nelze zasílat a předkládat badatelům mimo archivy. Výjimky povoluje v naléhavých případech

³⁾ Občanský zákoník, hospodářský zákoník aj.

⁴⁾ § 18 až 23, 25 a 26 zákona.

⁵⁾ Originálem se rozumí každý archivní dokument, a to i tehdy, jde-li z technického hlediska jen o opis (fotokopii, jinou reprodukci), pokud byl jako takový posouzen podle ustanovení § 2 zákona jako archivní dokument.

⁶⁾ Výnos ministerstva vnitra Slovenské socialistické republiky ze dne 15. září 1976 čj. LP-222/1976 o způsobu ochrany a o kategorizaci archivních dokumentů; výnos je registrován ve Sbírce zákonů Československé socialistické republiky a publikován v Ústředním věstníku Slovenské socialistické republiky.

pro státní orgány nebo státní organizace, které v souvislosti s plněním svých úkolů potřebují nahlédnout do archivních dokumentů, ředitel (vedoucí) archivu; archiv, státní orgán nebo státní organizace jsou v těchto případech povinny zajistit, aby archivní dokumenty byly vráceny v původním stavu a množství.

§ 5

Přeprava originálů archivních dokumentů

Originály archivních dokumentů I. a II. kategorie se přepravují zásadně prostřednictvím kurýra, určeného ředitelem (vedoucím) archivu z pracovníků archivu. Při výjimečném jiném způsobu přepravy je nutno takové originály pojistit na přiměřenou sumu. Jestliže se přeprava takových archivních dokumentů provádí na žádost a v zájmu jejich využitelů (§ 4 odst. 9), hraří náklady s ní spojené využitel.

ČÁST DRUHÁ**Využívání archivních pomůcek a knihoven**

§ 6

Archivní pomůcky

Archivy umožňují badatelům využívat též archivních pomůcek, a to za podmínek stanovených pro nahlížení nebo studium archivních dokumentů.

§ 7

Archivní knihovny

Studijní využívání knih, časopisů a novin z archivních knihoven vymezuje výpůjční řád, který vydá ředitel (vedoucí) archivu.

ČÁST TŘETÍ**Jiné způsoby využívání archivních dokumentů**

§ 8

Vystavování a vypůjčování archivních dokumentů⁷⁾

⁽¹⁾ Archivní dokumenty lze vystavovat nebo půjčovat mimo archiv k jiným účelům než k nahlídnutí a studiu jen zcela výjimečně se zřetelem ke společenskému významu jejich využití, a to za podmínky, že bude zajištěna jejich všestranná ochrana

a zachování fyzického stavu. Ustanovení § 5 platí obdobně.

⁽²⁾ Souhlas k využití archivních dokumentů v originálech způsobem uvedeným v odstavci 1 uděluje ministerstvo vnitra; v ostatních případech uděluje souhlas ředitel (vedoucí) archivu.

§ 9

Vydávání výpisů, opisů a reprodukcí archivních dokumentů

⁽¹⁾ Výpisy, opisy a reprodukce archivních dokumentů mohou archivy vydávat na základě žádosti a v souladu se společenským zájmem jen v těch případech, kdy žadateli může být udělen souhlas nebo povolení využívat archivních dokumentů anebo mu toto využívání nemůže být odepřeno (§ 11 a 12 zákona).

⁽²⁾ Vyžádané výpisy, opisy a reprodukce archivních dokumentů, jakož i další údaje o těchto dokumentech zasílají archivy do ciziny prostřednictvím ministerstva vnitra.

§ 10

Exkurze do archivů

Při exkurzích do archivů se postupuje stejně jako při nahlížení do archivních dokumentů. Vstupovat do jiných prostorů archivu jako do badatelského archivu lze jen s povolením těch orgánů, které udělují souhlas k nahlídnutí do archivních dokumentů.

ČÁST ČTVRTÁ**Závěrečná ustanovení**

§ 11

Zvýšená ochrana při využívání archivních dokumentů posouzených jako kulturní památky a archivních dokumentů prohlášených za národní kulturní památky

Zvýšenou ochranu při využívání archivních dokumentů posouzených jako kulturní památky (§ 3 zákona) a archivních dokumentů prohlášených za národní kulturní památky (§ 4 zákona) upravuje zvláštní předpis.⁸⁾

§ 12

Poplatky

Zvláštní předpisy⁹⁾ stanoví, které úkony poskytované archivy při využívání archivních dokumentů podléhají poplatkům.

⁷⁾ Ve vztahu k cizině platí ustanovení § 8 zákona SNR č. 149/1975 Sb., o archivnictví.

⁸⁾ § 7 a 10 vyhlášky ministerstva vnitra SSR č. 187/1975 Sb., kterou se upravují podrobnosti o postupu při posuzování archivních dokumentů jako kulturních památek a způsob zajišťování zvýšené ochrany archivních dokumentů jako kulturních památek a národních kulturních památek.

⁹⁾ Vyhláška federálního ministerstva financí, ministerstva financí ČSR a ministerstva financí SSR č. 138/1971 Sb., o správních poplatcích (sazebník I), ve znění vyhl. č. 120/1972 Sb. a vyhl. č. 119/1973 Sb., jestliže se přisloušná úhrada neřídí cenovými předpisy.

§ 13

**Využívání archivních dokumentů
uložených v kulturních a kulturně výchovných
organizacích a zařízeních**

Využívání archivních dokumentů uložených v organizacích a zařízeních ministerstva kultury Slovenské socialistické republiky (§ 29 zákona) se řídí ustanoveními této vyhlášky.

§ 14

Badatelský řád

Orgány a organizace, které řídí nebo spravují

archivy, vydají do jednoho roku od účinnosti této vyhlášky pro své archivy badatelský řád; přitom budou vycházet ze vzorového badatelského řádu, který tvoří přílohu č. II této vyhlášky. Organizace, které spravují podnikové archivy, vydají pro tyto archivy badatelský řád po projednání s příslušným státním archivem.

§ 15

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. listopadu 1976.

Ministr:

Ing. Lazar v. r.

Příloha 1 k vyhlášce č. 122/1978 Sb.

.....
Název archivu
Rok
.....
Poř. č.

BADATELSKÝ LIST

Jméno a příjmení rozená

Den, měsíc, rok a místo narození

bydliště telefon

Adresa telefon

pobytu telefon

Zaměstnání, jméno a adresa zaměstnavatele

Národnost, státní občanství, občanský průkaz nebo cestovní pas

(číslo, datum, místo vydání, vydal)

*) Označení údajů a skutečností,
které mají být zjištěny nahlédnutím

*) Přesné označení tématu studia

*) nahlédnutí (úřední, soukromý)

Účel

*) studia (vědecký, politický, hospodářský, kulturní apod.)

Název a adresa orgánu, organizace, vědecké nebo jiné instituce, pro jejíž potřeby mají být archivní dokumenty využity

Podepsaný prohlašuje, že se seznámil s ustanoveními badatelského řádu a bere na vědomí, že poruší-li některou z povinností uložených tímto řádem, může mu být další nahlížení do archivních dokumentů nebo další studium archivních dokumentů odepráno, popřípadě udělený souhlas nebo vydané povolení zrušeno.

V dne 19

Čitelný podpis

*) Nelhodící se škrtněte.

Údaje přezkoumal dne
S nahlédnutím souhlasí dne
Studium povoleno dne
Dodaná práce zařazena do knižnice (inv. č.)

ZÁZNAMY O PŘEDLOŽENÍ A VRÁCENÍ ARCHIVNÍCH DOKUMENTŮ

Poř. č.	Značka (název) souboru — dokumentu	Předloženo dne	Podpis bádatel	Vráceno dne	Poznámky

VZOROVÝ BADATELSKÝ ŘÁD

Podle ustanovení § 14 vyhlášky ministerstva vnitra Slovenské socialistické republiky č. 122/1976 Sb., kterou se upravují podrobnosti o podmínkách a způsobu využívání archivních dokumentů, vydávám pro archiv v tento badatelský řád:

Čl. 1

Úvodní ustanovení

Osoby, orgány a organizace mohou v souladu se společenskými zájmy využívat pro svoje potřeby archivní dokumenty uschované v archivu v za podmínek stanovených zákonem SNR č. 149/1975 Sb., o archivnictví (dále jen „zákon“), vyhláškou ministerstva vnitra SSR č. 122/1976 Sb., kterou se upravují podrobnosti o podmínkách a způsobu využívání archivních dokumentů a tímto badatelským řádem.

Čl. 2

Nahlížení do archivních dokumentů a studium archivních dokumentů

(1) Nahlédnout do archivních dokumentů a studovat archivní dokumenty lze jen v prostorech archivu k tomu určených (dále jen „badatelná archivu“), včetně prostorů k těmto účelům zvláště zařízených (promítací síň apod.). Do prostorů, v nichž jsou archivní dokumenty uschovány, nemají badatelé přístup.

(2) Zájemce před nahlédnutím nebo studiem archivních dokumentů prokáže svojí totožnost občanským průkazem nebo průkazem jemu naroveň postaveným, a jde-li o cizince, platným cestovním dokladem. Zástupci orgánů a organizací, v jejichž zájmu nebo pro jejichž potřeby má být archivních dokumentů využito, se mimo to prokáží písemným zmocněním, popřípadě doporučením těchto orgánů nebo organizací. Jde-li o využití archivních dokumentů pro vlastní potřeby jednotlivce, vyžaduje se jeho písemná žádost.

(3) V případech, kdy se vyžaduje k využití archivních dokumentů podle zákona (§ 11 odst. 6 a § 12 odst. 2) souhlas nebo povolení ministerstva vnitra Slovenské socialistické republiky (dále jen „ministerstvo vnitra“), popřípadě vedoucího organizace, která archiv spravuje nebo jejího nadřízeného orgánu, musí se zájemce prokázat dokladem o tomto souhlasu nebo povolení.

(4) Zájemce o studium archivních dokumentů za účelem publikování (edice) archivních dokumentů v původním úplném nebo zkráceném znění je povinen, jestliže se má takové publikování usu-

tečnit v cizině nebo pro cizinu, vyžádat si zvláštní povolení ministerstva vnitra.

(5) Badatel vyplní badatelský list. Badatel, který studuje archivní dokumenty, vyplňuje tento list i při každé změně účelu, popřípadě tématu studia, jakož i na počátku každého kalendářního roku.

(6) Badatelé se zapisují čitelně při každé návštěvě archivu do knihy návštěv. Do této knihy se zapisuje i každý účastník exkurze do archivu.

(7) K nahlédnutí nebo ke studiu se předkládají archivní dokumenty ve lhůtě a v množství podle provozních podmínek archivu a se zřetelem k společenskému významu účelu nahlédnutí nebo studia.

(8) Jestliže badatel nezapočne s využíváním archivních dokumentů do sedmi dnů ode dne dohodnutého k jejich předložení, anebo jestliže využívání přeruší na čas delší než třicet dnů, archiv přesune archivní dokumenty z badatelný archivu zpět do prostorů, v nichž jsou trvale uschovány.

(9) Badatelé si před vstupem do badatelný archivu odloží kabát, aktovku, tašku apod. na místě k tomu určeném.

(10) Při nahlížení do archivních dokumentů nebo při studiu archivních dokumentů se badatelé řídí pokyny pracovníka pověřeného dozorem v badatelně archivu. Tento pracovník není povinen pomáhat při čtení textu archivních dokumentů, ani při jeho překladu do jiných jazyků apod.

(11) V badatelně archivu je třeba zachovávat ticho; není v ní dovoleno kouřit, jíst, pít apod.

(12) Badatelé jsou povinni šetřit archivní dokumenty, a proto jich nesmějí používat jako psacích podložek, přímo z nich kopírovat (mapy, plány apod.), podtrhovat v nich, přeškrtnávat nebo do nich vpisovat.

(13) Pořizují-li se z archivních dokumentů výpisy a poznámky, lze používat jen obyčejnou tužku střední tvrdosti. Tyto výpisy a poznámky nesmějí badatelé zanechávat v badatelně archivu.

(14) Badatelé zásadně nesmějí v badatelně archivu používat vlastních reprodukčních zařízení (fotografických, filmových přístrojů apod.). Použití vlastních reprodukčních zařízení v odůvodněných případech, dále použití psacích strojů, magnetofonů a jiných zařízení, která usnadňují nahlížení a studium archivních dokumentů, může povolit ředitel (vedoucí) archivu, jestliže to provozní podmínky v badatelně archivu dovolují.

(15) Po každém nahlédnutí nebo po každé studijní návštěvě musí badatel vrátit archivní doku-

menty v takovém stavu a uspořádání, v jakém mu byly předloženy. O náhradě případně způsobené škody platí příslušné předpisy.

[¹⁶] Badatel může používat informací, které získal z archivních dokumentů pouze k účelům uvedeným v badatelském listě. Badatel je povinen ve svých vědeckých nebo jiných pracích uvést název archivu, názvy využitých archivních souborů a označení archivních dokumentů, z nichž čerpal.

[¹⁷] Badatel je povinen oznámit archivu, z jehož archivních dokumentů čerpal, bibliografické údaje o své publikované práci a zaslat mu jeden její výtisk. Jestliže čerpal z archivních dokumentů uschovaných ve více archivech, zašle výtisk práce jen archivu, z jehož archivních dokumentů čerpal nejvíce; ostatním archivům oznámí bibliografické údaje.

Čl. 3

Využívání archivních pomůcek

Badatelé mohou nahlížet do archivních pomůcek (pomocné evidence souborů archivních dokumentů) za podmínek stanovených v článku 1 a 2 tohoto řádu.

Čl. 4

Vydávání výpisů, opisů a reprodukcí archivních dokumentů

Žádostem o vydání výpisů, opisů a reprodukcí archivních dokumentů lze vyhovět, je-li to v sou-

ladu se společenským zájmem a pouze v těch případech, kdy žadatel může být udělen souhlas nebo povolení využívat archivních dokumentů, nebo mu toto využívání nemůže být odepřeno (§ 11 a 12 zákona).

Čl. 5

Využívání archivní knihovny

Badatelé mohou v souvislosti s účelem nahlédnutí do archivních dokumentů nebo v souvislosti se studijním úkolem a v jejích rozsahu využívat i knih, časopisů a novin z archivní knihovny.

Čl. 6

Poplatky za úkony

Zvláštní předpisy stanoví, které úkony poskytované archivy při využívání archivních dokumentů podléhají poplatkům. Badatelé mohou požádat o nahlédnutí do těchto předpisů.

Čl. 7

Závěrečná ustanovení

[¹] Využíváním archivních dokumentů nesmí být ohroženy státní nebo společenské zájmy nebo právem chráněné zájmy dosud žijících osob.

[²] Badatelům, kteří poruší některou z povinností uložených tímto řádem, může být další nahlížení do archivních dokumentů anebo další studium archivních dokumentů odepřeno, popřípadě udělený souhlas nebo vydané povolení zrušeny.

V dne

Podpis

(Vedoucí orgánu — organizace,
která řídí nebo spravuje archiv)

OZNÁMENÍ O UZAVŘENÍ MEZINÁRODNÍCH SMLUV

Federální ministerstvo zahraničních věcí

oznamuje, že dne 10. prosince 1975 byla v Bělehradě podepsána Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Socialistické federativní republiky Jugoslávie o výměně zboží na období 1976—1980. Dohoda na základě svého článku 12 vstoupila v platnost dnem 13. srpna 1976 s účinností od 1. ledna 1976 a bude platit do 31. prosince 1980.

Federální ministerstvo zahraničních věcí

oznamuje, že dne 10. prosince 1975 byl v Bělehradě podepsán Protokol o výměně zboží mezi Československou socialistickou republikou a Socialistickou federativní republikou Jugoslávií na rok 1976. Protokol na základě svého článku 3 vstoupil v platnost dnem 13. srpna 1976 s účinností ode dne jeho podpisu a bude platit do 31. prosince 1976.

Federální ministerstvo zahraničních věcí

oznamuje, že dne 11. března 1976 byl v Bělehradě podepsán Protokol o změně Platební dohody mezi Československou socialistickou republikou a Socialistickou republikou Jugoslávií ze dne 9. 5. 1964. Protokol na základě svého článku 2 vstoupil v platnost dnem 13. srpna 1976 s účinností ode dne podpisu.